Komisija za razmatranje ljudskih prava

Misija Evropske Unije za vladavinu prava

Kosovo

Godišnji izveštaj 2017

01. januar – 31. decembar 2017

Komisija za razmatranje ljudskih prava - Sekretarijat
Ul. Rrustem Statovci br. 29 – 10000 Priština – Kosovo
Tel: +383 (0) 38 28 2207
Email: office@hrrp.eu
www.hrrp.eu

Predgovor

Ovo je osmi godišnji izveštaj Komisije za razmatranje ljudskih prava (Komisija), za period od 1. januara 2017. god. do 31. decembra 2017. god., koji se javnosti predstavlja u cilju raspodele informacija o razvoju prakse rada Komisije.

Evropska Unija je osnovala Komisiju za razmatranje ljudskih prava (u daljem tekstu: Komisija) dana 29. oktobra 2009. godine, sa mandatom da razmatra navode o kršenju ljudskih prava od strane Misije EULEX Kosovo tokom sprovođenja svog izvršnog mandata u sektoru pravosuđa, policije i carine, koji su postojali u to vreme. Komisija je do sada prvi i jedini ovakav mehanizam odgovornosti za ljudska prava, koji se bavi razmatranjem navodnih kršenja ljudskih prava od strane Misije Zajedničke bezbednosne i odbrambene politike Evropske unije sa izvršnom nadležnošću.

Uz Savetodavnu komisiju za ljudska prava Misije privremene uprave Ujedinjenih nacija na Kosovu (UNMIK), ovo je jedna od dve jedine međunarodne komisije koje imaju mandat da drže međunarodne organizacije, koje imaju izvršne funkcije, odgovornim za navodna kršenja ljudskih prava. UNMIK-ova Savetodavna komisija za ljudska prava je završila svoj mandat 30. juna 2016. godine, što znači da ova komisija ostaje jedino telo ove vrste odgovorno za ljudska prava, koje još uvek funkcioniše.

Nemogućnost Komisije da nakon utvrđivanja kršenja prava podnese preporuke za adekvatnu finansijsku odštetu žrtvama, propisana prvobitnim pravnim okvirom na osnovu kojeg je Komisija osnovana 2008. godine (vidi Poglavlja 2.1 i 1.2 dole), i dalje ograničava sposobnost Komisije da pruži odgovarajuću utehu u nekim predmetima povrede prava. Dok žrtve pronalaze neku utehu u činjenici da je Komisija potvrdila njihove tvrdnje o povredama prava, ovo je očigledno samo po sebi neadekvatno. Ovu situaciju dodatno pogoršava činjenica da preporuke Komisije šefu Misije (ŠM) EULEX Kosovo da izda izvinjenje za povredu ljudskih prava ili prizna da je takva povreda počinjena do sada nisu sprovedene.

Međutim, šef Misije EULEX Kosovo (ŠM) i njegovo osoblje nastavili su odličnu saradnju sa Komisijom tokom celog perioda pokrivenog ovim izveštajem. To obuhvata blagovremeno podnošenje odgovora na ili mišljenja o predmetima koji su saopšteni Misiji. Komisija je naročito zahvalna za dokumenta koja je Misija obezbedila, a koji se odnose na suštinu predmeta koji su razmotreni, uključujući policijske izveštaje i ostale materijale koji se odnose na istrage slučajeva ubijenih ili nestalih lica. Želela bih da iskoristim ovu priliku da izrazim svoju zahvalnost ŠM na njenoj saradnji sa Komisijom i naporima na sprovođenju većine preporuka Komisije tokom perioda obuhvaćenog ovim izveštajem.

Komisija je nastavila sa svojom praksom održavanja sastanaka sa visokim službenicima EULEX-a i u tom pogledu održala je dva sastanka sa šefom Misije, kao i dodatne sastanke sa šefom Izvršnog odseka i šefom Kancelarije za ljudska prava i pravne poslove.

Što se tiče obima rada Komisije, podneseno je sedam novih žalbi tokom 2017. godine. Komisije je završila dvadeset i pet predmeta i utvrdila da je EULEX počinio povredu prava u dva predmeta. Takođe je utvrdila da u devet predmeta nije počinjena povreda prava i da je četrnaest predmeta bilo neprihvatljivo. Njen trenutni obim posla iznosi trideset predmeta.

Komisija je na osnovu Pravila 34 i Pravila 45 *bis* Pravilnika o radu Komisije, dala detaljne korektivne preporuke šefu Misije EULEX Kosovo u dva predmeta koja su obuhvatala povrede ljudskih prava i takođe ocenila sprovođenje preporuka podnesenih šefu Misije u nekoliko njenih ranijih odluka.

Komisija se suočila sa ozbiljnim poteškoćama zbog smanjenja broja osoblja kao rezultat rekonfiguracije EULEX-a 2016. godine, što je dovelo do gubitka 33% osoblja Sekretarijata. Ova situacija je dalje dodatno otežana i ostavkom i zamenom jednog pravnog službenika, što je značilo da je Sekretarijat najveći deo perioda pokrivenog ovim izveštajem funkcionisao sa samo jednim pravnim službenikom.

Komisija je ostala bez svog dugogodišnjeg člana, gđe Elke Ermenkove, bivšeg krivičnog sudije na Vrhovnom sudu Kosova/Apelacionom sudu, koja je dala ostavku kako bi preuzela dužnost Međunarodnog posmatrača u okviru Posmatračke misije Evropske komisije u Albaniji. Želim da joj se zahvalim na odličnom profesionalnom učinku i njenom doprinosu Komisiji. Njeno detaljno poznavanje Misije i njene pravne i institucionalne istorije i konteksta dali su suštinski doprinos radu Komisije. Koristim ovu priliku da gđi Ermenkovoj poželi svaki uspeh u njenoj daljoj karijeri.

Krajem godine, u decembru 2017. godine, g. Jorge Martins Ribeiro, EULEX sudija, imenovan je za rezervnog člana Komisije.

Komisija je takođe ostala bez usluga gđe Noore Aarnio, pravnog službenika, koja je dala ostavku Komisiji kako bi stupila a dužnost Savetnika za sudsku saradnju pri EUROJUST, agenciji Evropske unije, (EU), u Hagu, Holandiji. Takođe bih želela da iskoristim ovu priliku da se zahvalim gđi Aarnio na njenom doprinosu Komisiji i poželim joj uspeh.

Magda Mierzewska
Predsedavajući član
Komisija za razmatranje ljudskih prava

Sadržaj

Predgovor 2
1. Regulatorni okvir rada 5
1.1. Udruženi postupak Saveta 2008/124/CFSP koji datira od 04. februara 2008. godine, Misije vladavine prava Evropske unije na Kosovu, EULEX KOSOVO 5
1.2. Koncept odgovornosti Misije EULEX Kosovo – Komisija za razmatranje ljudskih prava, Generalni sekretarijat saveta, Brisel, 29. oktobar 2009. god 5
1.3. Primenljivi međunarodni instrumenti za ljudska prava 5
2. Broj predmeta i predmetna pitanja žalbi 6
2.1. Broj predmeta i statistika 6
2.2. Predmetna pitanja žalbi 7
3. Praksa rada 8
3.1. Uvod 8
3.2. Odluke o osnovanosti 8
4.3. Odluke o prihvatljivosti 12
4.4 Odluke o sprovođenju preporuka Komisije 13
4.5 Predmeti uklonjeni sa liste 17
4. Objavljivanje predmeta Komisije od strane Evropskog suda za ljudska prava – Odsek za sudsku praksu drugih jurisdikcija: 18
6. Ostale aktivnosti Komisije 19
6.1 Sastanci 19
6.2. Kampanja javnog informisanja 2017 19
6.3. Uvodna obuka 20
6.4. KRLJP na internetu 20
7. Imenovanja sudija i tužilaca u Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu 21
8. Komisija i sekretarijat 22
8.1. Članovi Komisije 22
8.2. Sekretarijat 25
8.3. Bivše osoblje – Komisija i Sekretarijat 26
9. Operativna i administrativna pitanja 30
9.1. Budžet 30
9.2. Ljudski resursi 31
10. Zaključci i preporuke 31
ANEKS 1 Tabela osoblja za 2017. godinu 37
ANEKS 2 Statistika 2010 - 2017 38
ANEKS 3 Odluke KRLJP 2010-2017. godine 39

1. Regulatorni okvir rada

1.1. Udruženi postupak Saveta 2008/124/CFSP koji datira od 04. februara 2008. godine, Misije vladavine prava Evropske unije na Kosovu, EULEX KOSOVO

Udruženi postupak Saveta jeste izvor autoriteta i vlasti Misije EULEX-a na Kosovu. Njime se utvrđuje mandat EULEX-a i, između ostalog, navodi se njihova odgovornost za ljudska prava u članu 3. (i): "*osigurati da sve njihove aktivnosti poštuju međunarodne standarde vezane za ljudska prava i rodnu ravnopravnost".*

1.2. Koncept odgovornosti Misije EULEX Kosovo – Komisija za razmatranje ljudskih prava, Generalni sekretarijat saveta, Brisel, 29. oktobar 2009. god

Osnivanje jednog nezavisnog, efektivnog, transparentnog mehanizma odgovornosti za ljudska prava je smatrano osnovnom potrebom za EULEX Kosovo kao misiju vladavine prava, kojoj su dodeljene određene ograničene izvršne funkcije. Kao jedan spoljni mehanizam odgovornosti služiće kao dopuna za opštu odgovornost EULEX-a na Kosovu, kao što je definisano šemom osiguranja odgovornosti trećih lica i internim istražnim mehanizmom EULEX-a.

Prema tome, Koncept odgovornosti utvrđuje mandat Komisije da: *razmatra žalbe bilo koje osobe, osim zaposlenih u misiji EULEX Kosovo, koja tvrdi da je žrtva povrede ljudskih prava od strane EULEX-a na Kosovu tokom sprovođenja izvršnog mandata misije EULEX Kosovo*.[1]

Međutim, prema Konceptu o odgovornostima Komisija nema pravnu nadležnost u pogledu kosovskih sudova. Činjenica da sudije EULEX-a sede na klupi određenog suda na Kosovu ne menja prirodu tih sudova, kao kosovskih sudova[2].

Komisija je usvojila svoj Pravilnik o radu 10. juna 2010. godine, datuma od kada je postala zvanično ovlašćena da prima žalbe. Komisija je izmenila svoja pravila 21. novembra 2011. godine i 15. januara 2013. godine.

1.3. Primenljivi međunarodni instrumenti za ljudska prava

Shodno odredbama iz koncepta odgovornosti, Komisija može da uzme u obzir žalbe koje se odnose na povrede, između ostalog, sledećih instrumentima za zaštitu ljudskih prava:

- Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima (1948)
- Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (Konvencija, 1950)
- Konvencija o eliminisanju svih oblika rasne diskriminacije (CERD, 1965)
- Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima (CCPR, 1966)
- Međunarodnog pakta o ekonomskim, društvenim i kulturnim pravima (CESCR, 1966)
- Konvencija o eliminisanju svih vrsta diskriminacije nad ženama (CEDAW, 1979)

[1] Koncept odgovornosti je deo Operativnog Plana EULEX-a i prema tome se smatra poverljivim dokumentom tako da nije dostupan javnosti. Prema tome, Komisija nema pravo da otkriva detalje istog.

[2] Vidi slučajeve br. 2016-08, Hamdi Hasani protiv EULEX-a; 2016-25, Hilmi Krasniqi protiv EULEX-a; 2016-26, T.G. protiv EULEX-a; 2016-27 Afrim Islami protiv EULEX-a; 2016-33, Agron Bytyci protiv EULEX-a; 2016-36, Namon Statovci protiv EULEX-a i 2017-03, Alfred Bobaj protiv EULEX-a. (fusnota & praksa rada).

- Konvencija protiv mučenja i drugog okrutnog, nečovečnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CAT, 1984)
- Međunarodna konvencija o pravima deteta (CRC, 1989)

U praksi, žalbe koje su do sada podnete uglavnom se zasnivaju na članovima Evropske konvencije za ljudska prava (EKLJP) i njenim protokolima. Određen broj istih se zasniva i na odredbama Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima, međunarodnim poveljama i drugim instrumentima za ljudska prava.

2. Broj predmeta i predmetna pitanja žalbi

2.1. Broj predmeta i statistika

Komisija je primila sedam (7) novih žalbi tokom 2017. godine. Komisija je završila dvadeset i pet (25) predmeta i ustanovila da je EULEX počinio povredu ljudskih prava u dva (2) predmeta. Takođe je ustanovila da u devet (9) predmeta nisu počinjene povrede i da je četrnaest (14) predmeta bilo neprihvatljivo. Trenutni broj nerešenih predmeta iznosi trideset (30).

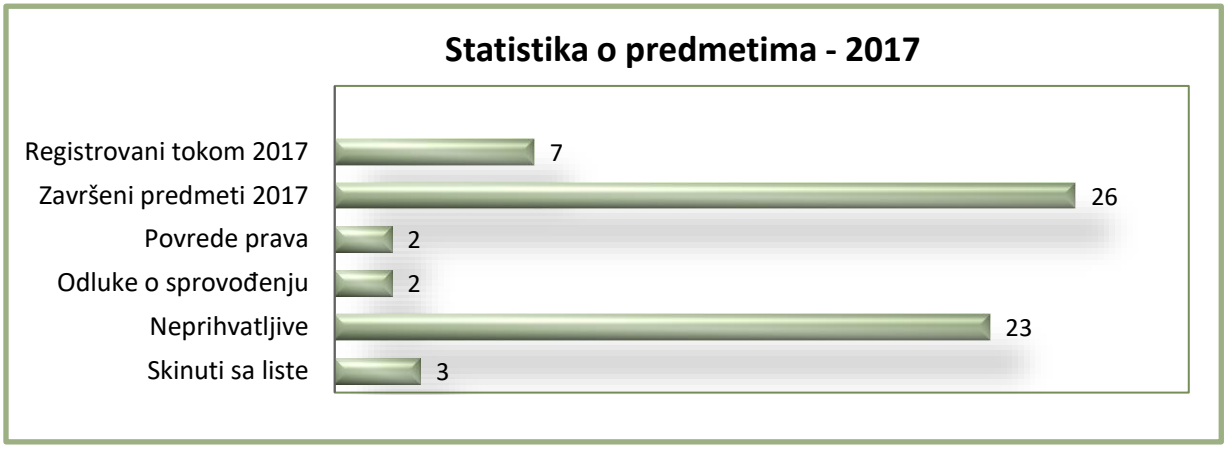

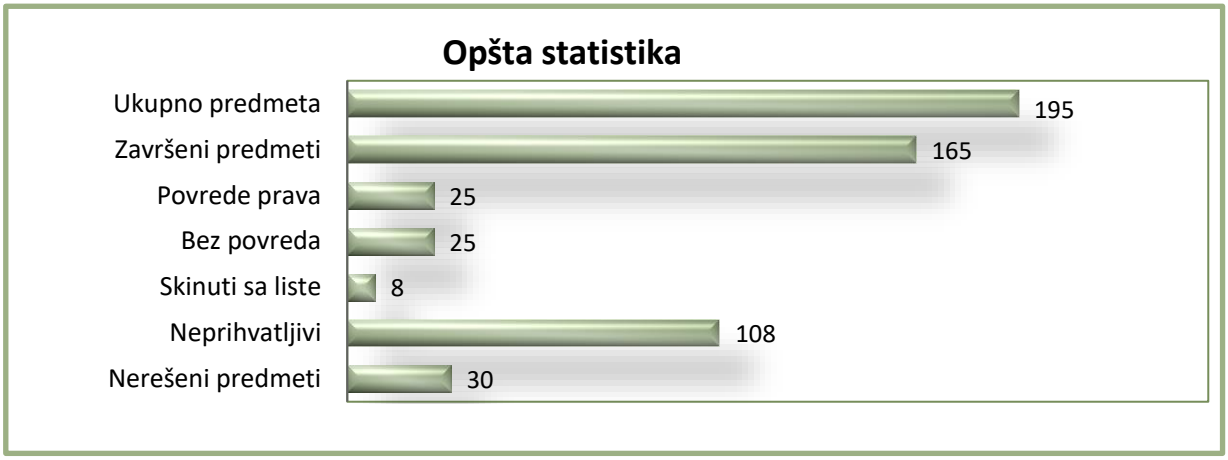

2.2. Predmetna pitanja žalbi

Najčešće vrste navodnih povreda ljudskih prava ispitanih od strane Komisije tokom 2017. godine ticale su se ubijenih i nestalih lica. Ovo obuhvata naročito ozbiljne navode o povredama prava i od ključnog su značaja u post-konfliktnoj situaciji na Kosovu. Predmetna pitanja žalbi na kojima je radila Komisija kratko su razmotrene u odnosu na predmete koji su obrađeni tokom godine pokrivene ovim izveštajem:

- Navodne povrede člana 1. Protokola br. 1 Konvencije u sprezi sa članom 13.: predmet *Thomas Rusche protiv EULEX-a br. 2013-21*;

- Navodne povrede članova 2. i 3. Konvencije: predmet F. i ostali protiv EULEX-a br. 2011-27;

- Navodne povrede prava na život (član 2. Konvencije; član 6. Međunarodne konvencije o građanskim i političkim pravima): predmeti *D.W., E.V., F.U., G.T., Zlata Veselinović, H.S., I.R. protiv EULEX-a*, br. 2014-11 do 2014-17; *L.O. protiv EULEX-a* br. 2014-32; *Sadiku-Syla protiv EULEX* –a br. 2014-34; *Sadiku-Syla protiv EULEX-a, br*. 2014-34;

- Navodne povrede zabrane mučenja, nečovečnog ili ponižavajućeg postupanja (član 3. Konvencije; član 7. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima; član 6. stavovi 1 i 2 Konvencije ujedinjenih nacija protiv mučenja i drugih surovih, nečovečnih ili ponižavajućih postupanja): predmeti *D.W., E.V., F.U., G.T., Zlata Veselinović, H.S., I.R. protiv EULEX-a*, br. 2014-11 do 2014-17; *L.O. protiv EULEX-a br*. 2014-32; *Sadiku-Syla protiv EULEX-a* br. 2014-34; *Sadiku-Syla protiv EULEX-a, br*. 2014-34;

- Navodne povrede Navodna kršenja prava na pravično suđenje i pristup sudu (član 6. Konvencije; član 14. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima): npr. predmeti *X i 115 drugih žalilaca protiv EULEX-a*, br. 2011-20; *M.N protiv EULEX-a*, br. 2014-35; *Shpresim Uka protiv EULEX-a*, br. 2016-06 & 2017-04;

- Navodne povrede prava na poštovanje privatnog i porodičnog života (član 8. Konvencije; član 17. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima): predmet *Y.B. protiv EULEX-a Br. 2014-37*;

- Navodne povrede prava na efikasan pravni lek (član 13. Konvencije) u vezi sa –
  - članom 6.: *X i 115 drugih žalilaca protiv EULEX-a*, Br. 2011-20;
  - član 8.: *D.W., E.V., F.U., G.T., Zlata Veselinović, H.S., I.R. protiv EULEX-a*, Brojevi 2014-11 do 2014-17; *L.O. protiv EULEX-a* Br. 2014-32; *Sadiku-Syla protiv EULEX-a* Br. 2014-34;

- Navodne povrede prava na mirno uživanje u svojoj imovini (član 1. Protokola br. 1. Konvencije): *Ramadan Hamza protiv EULEX-a,* br. 2015-02; *Thomas Rusche protiv EULEX-a br. 2013-21*.

Određen broj žalbi se generalno odnosio na nekoliko drugih međunarodnih instrumenata za ljudska prava, naročito na Univerzalnu deklaraciju o ljudskim pravima ili Međunarodni pakt o ekonomskim, društvenim i kulturnim pravima.

3. Praksa rada

3.1. Uvod

Komisija je nastavila sa razvojem svoje prakse rada i izdala je jedan broj odluka o osnovanosti, odluka o prihvatljivosti, kao i odluka o sprovođenju njenih preporuka od strane šefa Misije tokom perioda obuhvaćenog izveštajem. Komisija se prilikom razmatranja žalbi tokom ovog perioda izveštavanja uveliko oslanjala na Evropsku konvenciju o ljudskim pravima i osnovnim slobodama (EKLJP), sudsku praksu Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP), humanitarno pravo o oružanim sukobima, njenu sopstvenu sudsku praksu, kao i na zakone primenljive na Kosovu.

3.2. Odluke o osnovanosti

Predmet br.: 2013-21 Thomas Rusche protiv EULEX-a

I. ČINJENICE

Dana 28.04.2006. godine, žalilac je sklopio ugovor o osnivanju zajedničkog društva sa ograničenom odgovornošću MTI Stone i Building (MTI) (u daljem tekstu "Kompanija") sa I.F i M.L. usaglašeno je da vlasništvom nad kompanijom bude u jednakim delovima (33% svaki).

Žalilac je kasnije otkrio navodne krivične radnje svojih poslovnih partnera, koji su pokušali da ga izbace iz kompanije putem falsifikovanja članova Ugovora o kompaniji, koji se odnose na udruživanje i putem pretnji upućenih njemu.

Žalilac tvrdi da od tada nije bio u mogućnosti da vrši svoje dužnosti izvršnog direktora kompanije. Niti je imao pristup dokumentima i finansijskim izjavama, a onemogućen mu je i pristup prostorijama kompanije. Dana 03.11.2010. žalilac je podneo zahtev Kosovskoj agenciji za registraciju biznisa da ga vrati na položaj deoničara kompanije i da preinači svoju prethodnu odluku. Nakon tog zahteva, vršilac dužnosti direktora agencije je vratio kompaniju na prethodni pravni status i vratio žalioca na položaj deoničara u vlasništvu svog prethodnog procenta deonica od 33%. Dana 16.06.2015. Privredni sud je dodelio žaliocu 874000 evra kao nadoknadu prouzrokovane štete, a prava okrivljenih, M.L. i I.F. na vlasništvo deonica kompanije su ukinuta. Komisije za razmatranje ljudskih prava (Komisija) registrovala je žalbu 12.08.2013.

II. ŽALBE

Žalilac je tvrdio da EULEX Kosovo nije uspeo da zaštiti njegovo pravo na mirno uživanje svoje imovine garantovano članom 1 Protokola br. 1 Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu "Konvencija"). On se takođe žalio da je EULEX prekršio njegovo pravo na delotvoran pravni lek garantovano članom 13 Konvencije. Kako je žalba sadržala dva odvojena elementa, razmotrena je kao dva odvojena predmeta (Predmet br. PPS 26/2010 i predmet br. PPS 360 /2012).

III. PRIHVATLJIVOST

Komisija je ustanovila da je žalba spadala pod okvir njenog mandata i da je ispunjavala kriterijume prihvatljivosti navedene u Pravilniku o radu Komisije. Komisija je u ovom kontekstu konstatovala da je u ovom predmetu postupak koji je predmet žalbe direktno povezan sa radnjama EULEX tužilaca

tokom vršenja njegovih izvršnih funkcija. Na osnovu pravila 25., stav 1, Žalbu može podneti bilo koja osoba koja nije zaposlena u EULEX-u, koja tvrdi da je žrtva kršenja ljudskih prava od strane EULEX-a na Kosovu tokom izvršavanja njegovog izvršnog mandata. Komisija je prethodno u nekoliko prilika tvrdila da su radnje preduzete od strane EULEX tužioca u ispitivanju predmeta deo izvršnog mandata EULEX Kosovo i da takve radnje spadaju u okvir mandata Komisije do i uključujući optužnice podnete sudu koji je nadležan za razmatranje zasluga predmeta.

IV. OCENA KOMISIJE

Realna istražna očekivanja od međunarodnih organizacija – EULEX nije država

Što se tiče tvrdnje žalioca koja se odnosi na član 13. Konvencije, Komisija je već imala prilike da konstatuje da Misija EULEX nije država i da njena mogućnost da garantuje efikasnu zaštitu ljudskih prava ne može da se poredi, u svim relevantnim aspektima, sa onim što se može očekivati od jedne države. Komisija ne bi nametnula istražnim organima EULEX-a obavezu da sprovedu istragu do mere koja prevazilazi njegov mandat i resurse. Stoga je Komisija morala da razmotri da li postoje konkretne i stvarne prepreke na njegovom putu koje bi mogle dovesti u pitanje sposobnost EULEX–a da sprovede brzu i efikasnu istragu. Cilj takve procene nije bio da opravda operativne nedostatke koji nisu povezani sa konkretnim i očiglednim izazovima, već da se osigura da se od EULEX-a ne očekuje da uradi više nego što bi mu to njegov mandat omogućio. Komisija je konstatovala da je predmet na kraju dodeljen tužiocu iz EULEX-a, te je stoga predmet smatran dovoljno teškim da ga preuzme EULEX, što je postupka rezervisan za najteže krivične predmete.

Komisija je konstatovala da se žalilac EULEX-u obratio septembra 2009. godine, a da istraga nije pokrenuta do 23.02.2010. Istraga je zvanično obustavljena 04.08.2011., iako su se i nakon toga nastavile određene istražne mere. Istraga je zvanično nastavljena 14.12.2014. godine i očigledno je i dalje u toku. EULEX nije podneo nikakve podneske u vezi sa istražnim merama koje su možda preduzete i obratno u međuvremenu sve do onda kada je podnosiocu žalbe Privredni sud odobrio nadoknadu u iznosu od 874.000,00 evra dana 16.06.2015.

V. Uključenost/zastupljenost podnosioca žalbe

Komisija konstatuje da ni žalilac niti njegov advokat nisu bili pozvani da prisustvuju ispitivanju okrivljenih kada su oni ispitivani u kontekstu drugog kruga istrage (PP 360/2012). Komisiji nije objašnjeno da li su žalilac i njegov advokat bili obavešteni o tim saslušanjima, i iz kojih razloga ukoliko nisu. Takođe, nije bilo nikakvog objašnjenja zašto osumnjičeni nisu saslušani u kontekstu prvog kruga istrage, predmet br. PPS. 26/2010, kada su oboje osumnjičenih u to vreme bili na Kosovu i dostupni za saslušanje.

VI. Odluka o osnovanosti

Komisija je konstatovala da je izvršena povreda prava žalioca na delotvoran pravni lek, garantovanog članom 13. Konvencije. Uzevši u obzir njene nalaze pod članom 13., Komisija smatra da nije neophodno razmotriti žalbu u smislu člana 1. Protokola br. 1 Konvencije. Komisija je takođe smatrala prikladnim da**,** u smislu gore navedenih nalaza o činjenicama i zakonu, dâ sledeću preporuku šefu Misije u skladu sa pravilom 34. Poslovnika o radu:

Da ŠM dâ izjavu kojom priznaje da su u skladu sa članom 13. okolnosti slučaja predstavljale kršenja žaliočevih prava koja se pripisuju postupcima i/ili propustima EULEX-a u sprovođenju svog izvršnog mandata i da ŠM preko relevantnih kanala obezbedi kopiju ove Odluke EULEX tužiocima u svrhu obaveštenja.

Predmet br: 2011-27 F i ostali protiv EULEX-a

ČINJENICE

Porodica X.F podnela je predmet Komisiji. X. F. je bio svedok tužilaštva u teškom krivičnom predmetu. Nakon nekoliko napada na njegov život od strane nepoznatih lica, X.F., F. i njihova deca prihvaćeni su u Program EULEX-a za zaštitu svedoka (PZS). Oni su uslove u kojima su živeli dok su bili u PZS-u smatrali veoma teškim, te su svojevoljno napustili taj program. Međutim, kako je X. F. ipak želeo da svedoči u predmetu, premešten je u jednoj od država članica EU.

X. F. se vratio na Kosovo kako bi dao iskaz na pretpretresnom saslušanju u ovom predmetu. Naknadno je primljen u PZS. Ubrzo nakon toga se vratio u državu članicu EU u pratnji EULEX-a Kosovo. Dana 28. septembra 2011. godine, X. F. je preminuo tamo. Istragom koju je sprovela lokalna policija ustanovljeno je da je on izvršio samoubistvo.

ŽALBE

Podnosioci žalbe su tvrdili da su X. F. psihološki pritisak kojem je bio izložen, postupanje prema njemu od strane EULEX-a i izolacija od svoje porodice doveli do toga da počini samoubistvo. Naveli su da je EULEX bio upoznat sa njegovim nestabilnim mentalnim stanjem, ali da nije preduzeo nikakve korake kako bi sprečio njegovu smrt.

PRIHVATLJIVOST

Komisija je proglasila žalbu prihvatljivom 13. juna 2017. godine, jer je smatrala da je žalba pokrenula niz ozbiljnih pitanja u vezi sa činjenicama i zakonom na osnovu članova 2. i 3. Konvencije. Međutim, ona je izjavila da su žalbe koje se odnose na učešće porodice F. u PZS bile neprihvatljive jer su podnesene nakon šestomesečnog roka predviđenog Pravilom 25. (3) Pravilnika o radu (PR).

Komisije je takođe donela odluku da ne otkrije u potpunosti podneske EULEX-a podnosiocu žalbe, na osnovu toga da bi: "*objavljivanje moglo negativno uticati na operativnu efektivnost Misije ili bezbednost osoblja Misije*". Komisija je ustanovila da je u gore pomenutom postupku održana neophodna ravnoteža između proceduralnog prava podnosioca žalbe na efikasnu odbranu svog predmeta, kao i efikasan pravni lek pred Komisijom i potrebe da zaštiti poverljivost određenih aspekata rada EULEX-a, u osetljivim oblastima, kao što je zaštita svedoka.

ZAKON

Član 2. Konvencije

Pravo na adekvatnu, efektivnu i brzu istragu; uključenost porodice preminulog

Komisija je pomenula da član 2. Konvencije takođe obavezuje državu da sprovede efektivnu istragu navoda o povredama njenog suštinskog prava. Komisija je prihvatila te standarde kao, u principu, primenljive na EULEX, (vidi npr., Sadiku-Syla protiv EULEX-a, 2014-34, st. 36; D.W., E.V., F.U., G.T., Zlata Veselinović, H.S., I.R. protiv EULEX-a, 2014-11 to 2014-17, Odluka o prihvatljivosti). Da bi istraga bila " efektivna", ona mora utvrditi činjenice i, po potrebi, identifikovati i kazniti one koji su odgovorni (vidi EKLJP, Ramsahai i ostali protiv Holandije [GC], Br. 52391/99, § 324, EKLJP 2007‑II).
Komisija je ponovila da Misija EULEX nije država i da njena mogućnost da garantuje efektivnu zaštitu ljudskih prava, uključujući pravo na život, ne može da se poredi sa mogućnošću države (vidi

A, B, C i D protiv EULEX-a, 2012-09 – 2012-12, 20. jun 2012., stav 50). Međutim, ukoliko jedan važan svedok u krivičnom predmetu, u kojem krivično gonjenje vodi tužilac iz EULEX-a, premine, minimalni proceduralni standard na osnovu člana 2. bio bi da EULEX sprovede brzu istragu kako bi utvrdio tok događaja, uz smisleno angažovanje porodice preminulog lica.

Materijalne i proceduralne obaveze iz člana 2.

Što se tiče proceduralnih zahteva iz člana 2., Komisija je navela da nije tvrđeno da je X.F. preminuo usled bilo kakve krivične radnje ili usled nezakonite ili prekomerne upotrebe sile od strane bilo kojih vlasti. Zaključak krivične istrage koju je sprovela nemačka policija da je X. F. počinio samoubistvo, nije osporen ni na koji način, niti se pokazalo da nije bilo pouzdan.

Sa druge strane, Komisija je zaključila da EULEX nije postupao s dovoljnom predanošću u osetljivim okolnostima ovog predmeta. Konkretno, nije pokazano da je EULEX pažljivo razmotrio da li je njegovo postupanje sa X. F. bilo u skladu sa pravnim okvirom svog izvršnog mandata.

S tim u vezi, Komisija je ponovila da član 2. Konvencije nameće određene pozitivne obaveze javnim organima vlasti u pogledu zaštite života ugroženih osoba koje su u državnom pritvoru ili pod odgovornošću države, kao što su pritvorenici ili pacijenti zatvorenih zdravstvenih ustanova. Međutim, ova odredba ne garantuje, *sama po sebi*, pravo osobe koja je na slobodi na efektivnu zaštitu of samoubistva; a još manje u situaciji kakva je bila u ovom predmetu, odnosno, za osobu koja se nalazila van Kosova, a samim tim, van dometa EULEX-a.

Komisija je stoga zaključila da nije povređen član 2. Konvencije u svom suštinskom delu.

Međutim, Komisija je takođe razmotrila da li je EULEX ispunio svoje proceduralne obaveze iz člana 2. Ona je zaključila da EULEX nije pokrenuo istragu u cilju utvrđivanja činjenica i, eventualno, utvrđivanja svoje odgovornosti koja je mogla nastati nakon smrti X. F. Komisija je ustanovila da je EULEX samo izvršio pregled, i to znatno dugo nakon smrti X. F., a porodica F. nije obaveštena niti uključena u taj pregled.

Komisija je utvrdila da je stoga počinjena povreda proceduralnih odredbi člana 2.

Član 3. Konvencije

Komisija je ponovila da je ova odredba, u meri u kojoj zabranjuje nečovečno i ponižavajuće postupanje, mogla biti prekršena i od strane javnih vlasti u odsustvu bilo kakvog kršenja fizičkog integriteta osobe, kao u predmetu F. (npr. EKLJP, Valasinas protiv Litvanije, Br. 44558/98, 24. jul 2001. godine, Khamila Isayeva protiv Rusije, Br. 6846/02, 15. novembar 2007. godine).

Komisija je navela da je X.F. bio svedok u važnom krivičnom predmetu. Rizici koje je ova situacija nosila po njega bili su izuzetno jasni, na primer, bilo je nekoliko napada na njegov život. Štaviše, učešće porodice u PZS bilo je teško, jer su se osećali izolovanim i njihov svakodnevni život je bio poremećen. Komisija je stoga zaključila da je X. F. bio pod ogromnim pritiskom znatan vremenski period, i dok je bio u PZS i nakon toga, zbog njegove zabrinutosti za bezbednost i sigurnost njegove porodice i njegovog sopstvenog života.

Obaveza za sprovođenje ocene rizika – povreda fizičkog integriteta

Komisija je navela da nije pokazano da su uloženi potrebni napori da bi se sprovela ocena rizika za bezbednost i sigurnost X. F. i njegove porodice, niti je X. F. obavešten o mogućim rizicima koje je nosila odluka da se on i njegova porodica odvedu u inostranstvo.

Štaviše, Komisiji nije dokazano da li su preduzete specifične bezbednosne mere ili druga pomoć ili resursi (osim "određene količine novca") kako bi se garantovala bezbednost i sigurnost X. F. tokom njegovo boravka u inostranstvu. Takođe nije dokazano da li su preduzeti koraci u cilju utvrđivanja i rešavanja pitanja bezbednosti i sigurnosti njegove porodica, koja je ostala na Kosovu. X. F. je , stoga, tokom određenog vremena bio izložen strahu, nesigurnosti i teskobi u pogledu svoje bezbednosti i bezbednosti svoje porodice, što je rezultovalo njihovom akutnom ranjivošću.

Komisija je zaključila da su postupci ili nedostatak postupaka od strane EULEX-a bili veoma relevantni za opšte stanje dobrobiti X. F. i njegove porodice. Komisija nije ubeđena da je EULEX u dovoljnoj meri uzeo u obzir njihovu bezbednost i sigurnost.

Komisija je stoga zaključila da je došlo do povrede člana 3. Konvencije u njegovom delu kojim se zabranjuje nečovečno i ponižavajuće postupanje.

Komisija je takođe dala preporuke ŠM:

- da dâ izjavu kojom priznaje da su okolnosti slučaja predstavljale povredu žaliočevih prava koja se pripisuje postupcima i/ili propustima EULEX-a u sprovođenju svog izvršnog mandata;
- da obezbedi kopiju ove Odluke članovima osoblja EULEX-a koji su nadležni za ovu oblast, u cilju davanja smernica o primenljivim standardima za ljudska prava.

4.3. Odluke o prihvatljivosti

Zasedanje Komisije od 9. do 11. januara 2017. godine

Komisija je u predmetima br. 2014-10 J.Q. protiv EULEX-a i br. 2015-04 Nazmi Maloku protiv EULEX-a odlučila da su žalbe bile neprihvatljive na osnovu pravila 25 (3) i 29 (1), kao i pravila 29 (1)(c), (d), odnosno Pravila 25(3) Pravilnika o radu Komisije (PRK).

Zasedanje Komisije od 6. do 8. marta 2017. godine

Dana 7. marta 2017. god. Komisija je smatrala da su sledeći predmeti bili neprihvatljivi na osnovu pravila 29 (d) i pravila 29 (e); pravila 25 (1); pravila 29 (1) (c) i (e) i pravila 25 (3) Pravilnika o radu: 2014-35; M.N. protiv EULEX-a; 2015-06 X. C. protiv EULEX-a; 2015-11 Zvonimir Jovanović protiv EULEX-a; 2015-12 U. protiv EULEX-a; 2015-15 Đorde Šmigić protiv EULEX-a; 2016-01 Skender Jashari protiv EULEX-a; 2016-02 V.E. protiv EULEX-a; 2016-04 Valon Jashari protiv EULEX-a i 2015-05 Teresa Peters protiv EULEX-a.

Zasedanje Komisije od 12. do 14. juna 2017. godine

Komisija je dana 13. juna 2017. godine odlučila u predmetu br. 2015-02, Ramadan Hamza protiv EULEX-a, da je žalba neprihvatljiva na osnovu pravila 25 (1) svog Pravilnika o radu kao i Operativnog plana Misije EULEX Kosovo, jer se odnosila na navodne povrede njegovih prava u kontekstu sudskog postupka pred sudovima na Kosovu za koje Komisija nije nadležna.

Zasedanje Komisije od 16. do 18. oktobra 2017. godine

Komisija je dana 17,. oktobra 2017. godine zaključila da predmeti 2016-06 i 2017-04, Shpresim Uka protiv EULEX-a nisu prihvatljivi jer su bili van nadležnosti na osnovu člana 29(a) i nisu bili u skladu sa pravilima koja se odnose na vremenske rokove za podnošenje žalbe u skladu sa članom 25(3), pravilnika o radu, (PRK).

Komisija je takođe zaključila dana 17. oktobra 2017. godine da je predmet br. 2016-07, Mentor Qela protiv EULEX-a neprihvatljiv jer je žalba podnesena van vremenskog roka, član 29(3); bila je van nadležnosti Komisije, član 29(d) i da je bila očigledno neosnovana, član 29(e), PRK.

Komisija je dalje zaključila dana 17. oktobra 2017. godine da predmeti 2016-08, Hamdi Hasani protiv EULEX-a; 2016-25, Hilmi Krasniqi protiv EULEX-a; 2016-26, T.G. protiv EULEX-a; 2016-27 Afrim Islami protiv EULEX-a; 2016-33, Agron Bytyci protiv EULEX-a; 2016-36, Namon Statovci protiv EULEX-a i 2017-03, Alfred Bobaj protiv EULEX-a nisu bili pod nadležnošću Komisije jer Komisija ne razmatra sudske postupke održane pred sudovima a Kosovu, pravilo 25 (1) i da nije imala nadležnost da razmotri žalbu u skladu sa članom 29(d), PRK.

4.4 Odluke o sprovođenju preporuka Komisije

Zasedanje Komisije od 9. do 11. januara 2017. godine

Komisija je donela jednu (1) drugu odluku o sprovođenju svojih ranijih preporuka od strane šefa Misije, (ŠM) u predmetu br. 2011-20 X i 115 drugih podnosilaca žalbe protiv EULEX-a i dve (2) odluke u predmetu br. 2014-18 Fitim Maksutaj protiv EULEX-a i predmetu br. 2014-37 Y.B. protiv EULEX-a o sprovođenju svojih preporuka od strane ŠM:

Predmet br. 2011-20 X 115 drugih podnosilaca žalbe protiv EULEX-a

U vezi sa drugom propratnom odlukom, u predmetu br. 2011-20 X i 115 drugih podnosilaca žalbe protiv EULEX-a, ("Predmet Roma"), Komisija je zaključila da ŠM nije postupio u skladu preporukama iz Odluke Komisije od 22. aprila 2015. godine i pozvala je ŠM da Komisiju obavesti o daljem napretku u ovoj stvari do 28. februara 2017. godine.

Komisija je potvrdila odluku da je počinjena povreda člana 13. Konvencije, naime pravo na delotvoran pravni lek i u skladu sa tim dala sledeće preporuke:

Da ŠM naloži tužiocima EULEX-a da se raspitaju kod kosovskih organa vlasti da li je istraga ove stvari u toku i, ukoliko jeste, u kojoj je fazi ova stvar.

Nakon primanja informacija, ŠM treba da uputi instrukciju tužiocima EULEX-a da razmisle da li da preuzmu odgovornost ovog slučaja u smislu značenja člana 7.(A) Zakona br. 04/L-273 o izmenama i dopunama zakona koji se odnose na mandat Misije Evropske unije za vladavinu prava na Kosovu.

Komisija je 11. novembra 2015. godine donela odluku o sprovođenju preporuka Komisije i 10. januara 2017. godine donela je propratnu odluku. ŠM je odgovorila Komisiji 16. marta 2017. godine na njenu drugu odluku: obavestila je Komisiju da je glavni EULEX tužilac (GET) poslao pismo glavnom državnom tužiocu (GDT) dana 6. februara 2017. godine, kako bi podsetio GTD na preporuke sadržane u odluci Komisije. GET je savetovao GDT da se u okolnostima ovog predmeta ne bi trebalo pozivati na zastarelost i da treba uzeti u obzir sprovođenje dalje istrage kako bi se

utvrdilo da li je počinjeno krivično delo. Takođe je predloženo da se UNMIK-u podnese zahtev za odricanje od imuniteta za dokumente koji se odnose na ovaj predmet.

ŠM je dodala da je GDT obavestio GET 28. februara 2017. godine da će se ubrzo izdati rešenje za obustavu istrage zbog isteka roka zastarevanja koji važi za krivično delo "prouzrokovanje opšte opasnosti". ŠM je takođe obavestio Komisiju da će razmotriti pomenuto rešenje nakon prijema istog i da će nakon toga odlučiti da li će i koji biti sledeći koraci koje bi EULEX mogao da preduzme u tim okolnostima.

Komisija trenutno čeka dalje proceduralne informacije o napretku istrage.

Predmet br. 2014-18 Fitim Maksutaj protiv EULEX-a

Komisija je u predmetu br. 2014-18 Fitim Maksutaj, utvrdila 12. novembra 2015. godine da je počinjena povreda člana 6 (1) Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda. Ona je preporučila da ŠM dâ izjavu kojom priznaje da su okolnosti slučaja dovele do kršenja žalioćevih prava i da preduzme sve neophodne mere kako bi sproveo ispitivanje vezano za korake koje treba da preduzme kancelarija glavnog EULEX tužioca (KGET), kako bi osigurali da slučajevi koji su u nadležnosti te kancelarije budu rešeni u skladu sa odredbama člana 6.(1) Konvencije. ŠM takođe treba da se postara da se uvede efikasan mehanizam za pregled kako bi osigurali da svi slučajevi slični ovom budu rešavani unutar razumnog vremenskog roka.

Komisija je usvojila svoju Odluku o sprovođenju svojih preporuka 11. januara 2017. godine. Komisija je uzela u obzir korake koje je ŠM preduzela u cilju sprovođenja njenih preporuka. Komisija je posebno konstatovala da je Misija razmatrala kako da na najbolji način postavi efikasne standarde za razmatranje predmeta na kojima su radili tužioci EULEX-a. Komisija je dalje konstatovala da ŠM nije dala izjavu, ni na koji način, da priznaje da su okolnosti u ovom predstavljale povredu prava žalioca, koja se što se može pripisati postupcima EULEX-a na Kosovu.

Predmet br. 2014-37 Y.B. protiv EULEX-a

U predmetu br. 2014-37 Y.B. protiv EULEX-a Komisija je 19. oktobra 2016. godine konstatovala da je počinjena povreda člana 8. Konvencije. Ona je takođe preporučila da ŠM dâ izjavu kojom priznaje da su okolnosti predmeta predstavljale povredu prava žalioca od strane EULEX-a tokom sprovođenja svog izvršnog mandata. ŠM treba da obezbedi kopiju ove odluke tužiocima EULEX-a, koja treba da posluži kao informacija za tužioce EULEX-a o opštoj prirodi obaveze da treba da daju prioritetni značaj zaštiti prava i sloboda ne samo osumnjičenih i optuženih, već i drugih osoba uključenih u predmete na kojima oni rade.

Komisija je usvojila svoju Odluku o sprovođenju svojih preporuka 10. januara 2017. godine. Komisija je uzela u obzir korake koje je ŠM preduzela u cilju sprovođenja njenih preporuka. Komisija je dalje konstatovala da ŠM nije dala izjavu, ni na koji način, da priznaje da je EULEX prekršio ljudska prava.

Zasedanje Komisije 6-8. marta 2017. godine

Predmeti br. 2014-11 to 2014-17, D.W.; E.V.; F.U.; G.T.; Zlata Veselinovic; H.S. i I.R. protiv EULEX-a

Odlukom od 19. oktobra 2016. godine, Komisija je utvrdila da su počinjene povrede članova 2. i 3., i člana 13. u sprezi sa članom 2. Konvencije u predmetima 2014-11 do 2014-17, D.W.; E.V.; F.U.; G.T.; Zlata Veselinovic; H.S. i I.R. protiv EULEX-a.

Komisija je dala preporuku da ŠM dâ izjavu kojom priznaje da okolnosti predmeta čine kršenje prava žalioca; da saopšti i prosledi ovu odluku svim relevantnim istražnim organima i organima tužilaštva u Misiji; da EULEX bez odlaganja komunicira sa rođacima žrtava i da usvoji smernice za takvu komunikaciju. ŠM je takođe pozvana da službenicima Misije naglasi bitnost predmeta prisilnih nestanaka, koji bi trebalo da predstavljaju istražni prioritet za istražne organe EULEX-a i da se istražnim organima EULEX-a obezbede neophodna sredstva i resursi kako bi ispunili svoj zadatak u zaštiti prava, naročito prava zajemčenih članovima 2. i 3. Konvencije.

ŠM je dodatno pozvan da skrene pažnju nadležnih istražnih i organa tužilaštva u okviru Misije na faktore navedene u ovoj odluci kao relevantne za procenu „vanredne" nadležnosti tužilaca EULEX-a na osnovu člana 7.(A) izmenjenog i dopunjenog Zakona o nadležnostima.

ŠM je obavestio Komisiju 29. novembra 2016. godine da će ovu Odluku proslediti svim relevantnim istražnim i tužilačkim organima EULEX-a.

Komisija je u svojoj Odluci o sprovođenju preporuka od 7. marta 2017. godine izjavila da je ŠM samo delimično sprovela njihove preporuke i pozdravila je nagoveštaj šefa misije da će obavestiti komisiju o ishodu interne revizije relevantnih procedura i smernica koje su na snazi u Misiji.

Predmet br. 2014-32 L.O protiv EULEX-a

Komisija je u svojoj Odluci od 11. novembra 2015. godine konstatovala da je EULEX Kosovo počinio povredu članova 2. i 3. (proceduralni delovi) i članova 8. i 13. Konvencije. Ona je pozvala ŠM da dâ izjavu kojom priznaje da okolnosti predmeta čine kršenje prava žalioca; da uputi Misiju da komunicira sa navodnim žrtvama i njihovim bliskim rođacima bez odlaganja; da razmotri usvajanje smernica koje detaljnije objašnjavaju šta ovo opšte uputstvo može podrazumevati u konkretnim okolnostima; da se postara da istražni organi EULEX-a (Specijalna istražna radna grupa (SIRG) i EULEX tužioci) imaju na raspolaganju resurse i podršku neophodne za izvršenje svojih zadataka.

ŠM treba da nastoji da razjasni odnos između misije i SIRG -a kako bi obezbedila efikasnu zaštitu prava i garancija; pruži adekvatne i dovoljne informacije žaliocima; da pred SIRG i državama članicama naglasi značaj potpune i efikasne istrage ovakvih predmeta i da pred SIRG naglasi značaj i potrebu da se žrtve obaveste o toku istrage.

Komisija je u svojoj propratnoj Odluci o sprovođenju njenih preporuka od 19. oktobra 2016. godine naglasila da odgovornost za sprovođenje preporuka Komisije u potpunosti i isključivo obaveza ŠM, a ne PSCO ili država članica. U tom smislu, iako ŠM u određenom predmetu može zatražiti pomoć drugih organa u okviru EULEX-a prilikom sprovođenja preporuka Komisije, konačna odgovornost ostaje na ŠM. Komisija je izjavila da odlazeći ŠM nije sproveo preporuke i pozvala je novog ŠM da u potpunosti uzme u obzir i sprovede svaku pojedinačnu preporuku Komisije.

Novi ŠM je odgovorila 8. decembra 2016. godine na Odluku Komisije o sprovođenju njenih preporuka od 19. oktobra 2016. godine.

Stoga je Komisija izdala svoju drugu Odluku o sprovođenju preporuka Komisije dana 7. marta 2017. godine. Ona je konstatovala da je EULEX stalno odbijao ili nije zvanično priznao odgovornost za povredu ljudskih prava žalioca, onda kada je Komisija utvrdila da su ona bila povređena.

Što se tiče njene druge preporuke koja se odnosi na komunikaciju sa podnosiocem žalbe, Komisija je sa zadovoljstvom napomenula inicijativu ŠM da osnuje Mrežu kontakt osoba za ljudska prava, kako bi se obezbedilo poštovanje ljudskih prava od strane EULEX-a.

Što se tiče ostalih preporuka Komisije, ŠM je izjavila sledeće:

"… Pozivam se na odgovor mog prethodnika koji datira od 29. aprila 2016. godine, i ne vidim razlog zašto bih odstupala od mišljenja izraženog u njemu. Ovo je podržano od strane Zajedničke akcije Saveta 2008/124 / CFSP, izmenjene Odlukom Saveta 2014/685/CFSP od 19. septembra 2014. godine i Odlukom 2016/947/CFSP od 14. juna 2016. godine, kojom se predviđa da EULEX treba da podrži preseljene sudske postupke unutar država članica. Međutim, države članice su odobrile osnivanje Specijalizovanih veća i Specijalizovanog tužilaštva (SV i ST), koji su u potpunosti nezavisni od EULEX-a. Zakon br. 05/L-053 usvojen od strane Skupštine Kosova dana 3. avgusta 2015. godine, predviđa da ST preuzme mandat i kadar od SRGI, i „bude nezavisna kancelarija za istragu i krivično gonjenje zločina unutar pravne nadležnosti Specijalizovanih veća". Pored toga, države članice su odlučile da SV i ST podležu odgovornosti zasebnom Zaštitniku građana (Ombudsman), a izričito isključuju i SV i ST iz pravne nadležnosti Komisije. Prema tome nikakav pritisak se ne može izvršiti nad ST i SV od strane EULEX-a kako je predloženo u preporuci. Prema tome ja nisam u mogućnosti da sprovedem preporuku Komisije."

Komisija prima k znanju konstataciju ŠM da ona nije kompetentna i nema ovlašćenje da iznese i reši preporuku komisije pred SRGI, SV/ST ili pred državama članicama koje podržavaju novu instituciju. Na osnovu gore navedenih razloga, Komisija je uverena da je ŠM pažljivo i prikladno razmotrila njihove preporuke i stoga dala adekvatan odgovor na većinu datih preporuka.

Komisija je dalje izjavila da je prethodni ŠM samo delimično sproveo njene preporuke u ovom predmetu, pozdravila obavezu novog ŠM da obavesti Komisiju o ishodu interne revizije i odlučila da zatvori razmatranje ovog predmeta.

Predmet br. **2014-34 Rejhane Sadiku Syla protiv EULEX-a**

Komisija je 19. oktobra 2016. godine konstatovala da je EULEX Kosovo prekršio članove 2. i 3. i član 13. u sprezi sa članom 2. Konvencije; i dala je sledeće preporuke:

ŠM treba da dâ izjavu kojom priznaje da okolnosti predmeta čine kršenje prava žalioca; da saopšti i prosledi ovu odluku svim relevantnim istražnim organima i organima tužilaštva u Misiji; da EULEX bez odlaganja komunicira sa rođacima žrtava i da usvoji smernice za takvu komunikaciju. ŠM takođe treba da naglasi bitnost predmeta prisilnih nestanaka, koji bi trebalo da u kontinuitetu predstavljaju istražni prioritet i da istražnim organima EULEX-a obezbedi neophodna sredstva i resurse kako bi ispunili svoj zadatak.

ŠM je dodatno pozvan da skrene pažnju nadležnih istražnih organa i tužilaštava u okviru Misije na faktore navedene u ovoj odluci kao relevantne za procenu „vanredne" nadležnosti tužilaca EULEX-a na osnovu člana 7.(A) izmenjenog i dopunjenog Zakona o nadležnostima i da im naglasi značaj uzimanja ovih faktora u obzir prilikom procene da li treba da nastoje da preuzmu odgovornost nad ovim slučajem. ŠM je pozvana da do 19. novembra 2016. godine informiše Komisiju o merama preduzetim u vezi sa aktuelnom Odlukom.

U svom pismu od 28. novembra 2016. godine ŠM je izjavila sledeće:

“Primerak odluke Komisije je dostavljen tužiocima EULEX-a. Pored toga, odobrila sam osnivanje mreže kontakt osoba za ljudska prava, kako bih osigurala poštovanje ljudskih prava od strane Odseka. Deo ovog procesa će biti i interni pregled procedura i smernica koje su trenutno na snazi. Komisiju ću obavestiti o rezultatu internog pregleda.

Neke od preporuka koje je Komisija dala tiču se mera koje su u nadležnosti Planiranja i sprovođenja civilnih operacija (PSCO), nekoliko institucija EU kao i država članica. Ja sam obavestila PSCO i države doprinosnice o odluci i nalazima Komisije preko komandira za civilne operacije. Štaviše, želela bih da naglasim da su tužioci u EULEX-u dobro upoznati sa pravilima i uredbama primenljivim u pogledu „vanrednih okolnosti“ predviđenih članom 7. (A) izmenjenog Zakona o nadležnostima.”

Komisija je izdala svoju Odluku o sprovođenju preporuka dana 7. marta 2017. godine. Što se tiče prve preporuke da su okolnosti predmeta činile kršenje prava žalioca, Komisija sa žaljenjem konstatuje da je redovna praksa Misije bila da odbije ili ne prizna zvanično odgovornost za povredu ljudskih prava žalilaca gde je Komisija utvrdila da se ista dogodila.

Komisija je stoga izjavila da je ŠM samo delimično sprovela njene preporuke u ovom predmetu i pozdravila je obavezu ŠM da obavesti Komisiju o ishodima tekuće interne revizije i odlučila da zatvori razmatranje ovog predmeta.

Zasedanje od 12. do 14. juna 2017. godine

Komisija je izdala jednu (1) odluku u predmetu br. 2013-21, Thomas Rusche protiv EULEX-a o sprovođenju njenih preporuka do strane ŠM.

Predmet br. 2013-21, Thomas Rusche protiv EULEX-a

Komisija je u svojoj Odluci o sprovođenju njenih preporuka od 13. juna 2017. godine konstatovala da je ŠM samo delimično sprovela njene preporuke iz njene Odluke o osnovanosti predmeta i odlučila da zatvori razmatranje ovog predmeta.

Predmet se odnosio na navodnu proneveru podnosioca pritužbe od strane privatnih stranaka i navode o kršenjima ljudskih prava, koja su nastala kao rezultat navodnih nedovoljnih napora EULEX-a da mu pomogne u zaštiti svojih prava (vidi gore na str. 8).

Komisija je utvrdila da je EULEX prekršio pravo žalioca na delotvoran pravni lek garantovano članom 13. Konvencije. Uzevši u obzir njene nalaze pod članom 13., Komisija je zaključila da nije neophodno razmotriti žalbu u smislu člana 1. Protokola br. 1 Konvencije.

4.5 Predmeti uklonjeni sa liste

Zasedanja od 12. do 14. juna 2017. godine.

U predmetu br. 2015-14, Miodrag Konic protiv EULEX-a i u predmetu br. 2015-16, Vuleta Vostic protiv EULEX-a, Komisija je odlučila da isključi ova dva zahteva iz spiska predmeta 13. juna 2017. godine u skladu sa pravilom 29. stav 1(1) svog PRK. U tim primerima, Komisija nije uspela da uspostavi adekvatnu komunikaciju sa podnosiocima žalbi, koji nijednom nisu odgovorili na pisma Komisije.

4. Objavljivanje predmeta Komisije od strane Evropskog suda za ljudska prava – Odsek za sudsku praksu drugih jurisdikcija:

Odluke Komisije o prisilnim nestancima u predmetima D.V., E.V., G.T., Veselinovic., H.S. i I.R. v. EULEX - brojevi 2014-11 do 2014-17, i predmet Rejhane Sadiku-Syla v. EULEX - br. 2014-34 objavljene su u Biltenu Evropskog suda za ljudska prava o sudskoj praksi u izdanju za avgust-septembar, 2017. godine.

http://www.EKLJP.coe.int/Pages/home.aspx?p=caselaw/analysis&c=#n1347528850996_pointer.

Ovo izdanje Evropskog suda za ljudska prava je navedeno dole za lakši pristup:

« Human Rights Review Panel/Groupe consultative sur les droits de l'homme
Enforced disappearances in Kosovo/Disparations forcées au Kosovo

Predmet D.V., E.V., G.T., Veselinovic, H.S i I.R. protiv EULEX-a/Stvar D.V., E.V., G.T., Veselinovic, H.S i I.R. protiv EULEX-a – Brojevi/Brojevi 2014-11 do/à 2014/17; Predmet Sadiku-Syla protiv EULEX-a/Stvar -Syla protiv EULEX-a– Br./Br. 2014-34 Odluke o osnovanosti/Décisions sur le fond 19.10.2016.

Evropska Unija je osnovala Komisiju za razmatranje ljudskih prava 29. oktobra 2009. godine sa mandatom da razmatra navode o kršenju ljudskih prava od strane EULEX-a na Kosovu (Misija Evropske unije za vladavinu prava na Kosovu) tokom sprovođenja svog izvršnog mandata. Ukoliko Komisija, kao nezavisno telo, utvrdi da je počinjena povreda prava, njeni nalazi mogu sadržati neobavezujuće preporuke za korektivne mere od strane šefa Misije.

Kao pitanje materijalnog prava, Komisija je ovlašćena da primenjuje instrumente ljudskih prava. Od posebnog značaja za rad Komisije su Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima (MKGPP).

U svojim odlukama i nalazima Komisija je dosledno u svojoj sudskoj praksi primenjivala standarde Konvencije koje je izradio Evropski sud za ljudska prava. (Više informacija o radu Komisije za razmatranje ljudskih prava možete pronaći na njenom vebsajt i u njenom Godišnjem izveštaju za 2016. godinu).

Ova grupa predmeta odnosila se na ubijena i nestala lica, takozvane predmete "prisilnih nestanaka", koji su bili rezultat oružanog sukoba na Kosovu u drugoj polovini 1999. i početkom 2000. godine. Podnosioci žalbi su tvrdili da su krivične istrage koje su sprovedene da bi se utvrdile činjenice bile neadekvatne i da je stoga došlo do neuspeha u utvrđivanju odgovornosti i krivaca.

Komisija je uzela u obzir standarde razvijene od strane Evropskog suda za ljudska prava u skladu sa članom 2. Konvencije u toj meri do koje se organima vlasti nameće proceduralna obaveza da utvrde činjenice u vezi sa navodnim kršenjem prava na život. Ona je razmotrila opseg tih obaveza u kontekstu izvršnog mandata EULEX-a. Komisija je ustanovila da proceduralni odgovor koji se očekuje od Misije mora biti srazmeran težini navodnih kršenja i bitnosti zaštićenih prava, ali i da opseg obaveza Misije ne može prevazići ograničenu prirodu naloženog izvršnog mandata Misije.

Komisija je ustanovila da su istražni napori EULEX-a bili nedovoljni i da su rezultovali povredom prava podnosioca žalbe garantovanih članovima 2. i 3. Konvencije u smislu i na osnovu člana 13. u sprezi sa članom 2. Konvencije."

6. Ostale aktivnosti Komisije

6.1 Sastanci

Sastanak sa šeficom Misije EULEX Kosovo održan 7. marta 2017. godine

Komisija se sastala sa gđom Alexandra Papadopoulou, šeficom Misije, i gđom Elaine A Paplos, gđom Marianne Fennema i gđom Valentina Vitali u zgradi KRLJP dana 7. marta 2017. godine. Dnevni red je obuhvatao diskusije o trenutnom obimu posla Komisije i njegove posledice po redukovane ljudske resurse Sekretarijata nakon rekonfiguracije osoblja EULEX-a 2016. godine. Diskutovano je i o pitanjima koja se odnose na ubijena i nestala lica, tj. na prisilne nestanke tokom oružanog sukoba u junu 1999. godine. Diskutovano je i o predloženom opisu dužnosti EULEX Mreže kontakt osoba za ljudska prava.

Sastanak sa šefom Kancelarije za ljudska prava i pravne poslove, EULEX Kosovo 13. jun 2017. godine

Dnevni red je, između ostalog, obuhvatao poteškoće u pogledu ljudskih resursa za Sekretarijat Komisije u smislu rekonfiguracije osoblja; uključivanje pitanja ljudskih prava i rodne ravnopravnosti u EULEX-u; izvršni mandat EULEX-a naspram izmena i dopuna Zakona br. 03/Z053 o nadležnostima, odabiru predmeta i dodeli predmeta EULEX sudija i tužilaca na Kosovu; članovi 2. i 3. Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama u kontekstu predmeta ubijenih i nestalih lica; opis dužnosti za EULEX kontakt osobe za ljudska prava; tranziciono pravosuđe i pitanja koja za Komisiju proizilaze iz konteksta prekida aktivnosti Misije u neodređenoj budućnosti.

Sastanak sa gđom Katja Dominik, šeficom Izvršnog odseka, EULEX Kosovo, dana 13. juna 2017. godine

Dnevni red je, između ostalog, obuhvatao uključivanje pitanja ljudskih prava u EULEX-u, tranziciono pravosuđe i pitanja koja za Komisiju proizilaze iz konteksta očekivanog prekida funkcionisanja EULEX-a u bliskoj budućnosti.

Sastanak sa šeficom Misije EULEX Kosovo dana 17. oktobra 2017. godine

Komisija je održala sastanak i sa gđom Alexandra Papadopoulou, šeficom Misije EULEX tokom njenog nedavnog zasedanja u utorak, 17. oktobra 2017. godine. Diskusija je obuhvatala pitanja od zajedničkog interesa za EULEX i Komisiju u oblasti ljudskih prava na Kosovu.

6.2. Kampanja javnog informisanja 2017

U Konceptnom dokumentu odgovornosti koji datira od 29. oktobra 2009. godine, *između ostalog*, u paragrafu E se navodi: "…EULEX Kosovo će obezbediti prikladno distribuiranje javnih informacija o Komisiji i njenom radu …"

Komandir za civilne operacije je u svom uputstvu od 13. novembra 2009. godine u vezi sa Komisijom naveo da Mapa puta za Civilno planiranje i sposobnost sprovođenja treba da uključi „… pripremu sveobuhvatne kampanje javnog informisanja".

Nažalost zbog drastičnog smanjenja broja osoblja Sekretarijata, nije bilo moguće u potpunosti sprovesti kampanju javnog informisanja tokom perioda obuhvaćenog ovim izveštajem. Ovo može biti uzrok malog broja žalbi (7) zavedenih tokom 2017. godine. Dobro utvrđena činjenica je da bi pravni lek za kršenje ljudskih prava, kao što je onaj predviđen od strane Komisije, bio delotvoran jedino ako bi podnosioci žalbe bili svesni njenog postojanja i prirode njenog mandata.

Kao što je navedeno u ranijim godišnjim izveštajima, još uvek postoji opšti nedostatak obaveštenosti i znanja o Komisiji, njenom mandatu i radu širom teritorije koju pokriva Misija EULEX. Ovo je uglavnom posledica nemogućnosti Sekretarijata, zbog ograničenih resursa, da sprovede opširnu informativnu kampanju, koja je neophodna za rešavanje ovog problema.

U tom kontekstu, pošto je Komisija sada dostigla kvotu od dva pravna službenika, više terenskih aktivnosti će biti moguće tokom 2018. godine. Nastavak kampanje TV i radio reklame u znatnoj meri će pomoći Komisiji u tom pogledu.

6.3. Uvodna obuka

Sekretarijat je nastavio sa svojim učešćem u programu uvodne obuke u EULEX-u za novopristigle članove osoblja EULEX-a. Sadržaj se sastoji od prezentacije o Komisiji, sa odvojenim vremenom za pitanja i odgovore. Ovo je veoma koristan način da se novi članovi osoblja obaveste o mandatu Komisije, da se dalje naglasi važnost pridržavanja Misije poštovanju ljudskih prava i da se unapredi ugled Komisije među članovima osoblja EULEX-a u oblasti delovanja misije.
Komisija ovu obuku smatra veoma važnim elementom informativne kampanje, jer omogućuje Komisiji da se postara da svi novi članovi osoblja budu svesni kako svojih obaveza da se pridržavaju relevantnih standarda za ljudska prava tokom vršenja svojih funkcija, tako i posledica po odgovornost za moguće povrede ljudskih prava tokom sprovođenja svojih izvršnih funkcija.

6.4. KRLJP na internetu

Sekretarijat održava internet stranicu Komisije: www.hrrp.eu. Stranica sadrži informacije o mandatu, procedurama i funkcijama Komisije, i redovno ažurirane informacije o odlukama Komisije, kao i spisak nerešenih i završenih predmeta.

Tabela sa praksom rada Komisije je dostupna i sadrži sakupljene predmete po osnovu sadržaja žalbi, kao i po osnovu prihvatljivosti i suštine. Cilj ovoga je, između ostalog, da se žaliocima, advokatima i široj javnosti obezbedi spreman i lak pristup tabeli sa predmetima Komisije: (http//www.hrrp/jurisprudence.php).

Internet stranica takođe sadrži informacije o:

Primenljivim standardima za ljudska prava: (http://www.hrrp.eu/relevant-rights.php);

Aplikacione formulare i uputstva za podnošenje žalbi: (http://hrrp.eu/filing%20complaints.php);

Komisija je otvorila profil na Facebook-u: Komisija za razmatranje ljudskih prava;

Gore navedene informacije dostupne su na engleskom, albanskom i srpskom jeziku.

7. Imenovanja sudija i tužilaca u Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu

Gđa Alexandra Papadopoulou, šefica Misije EULEX Kosovo postavila je dvoje aktuelnih i bivših članova EULEX Komisije za razmatranje ljudskih prava, kao i jednog bivšeg člana UNMIK Savetodavne komisije za ljudska prava, na dužnost sudija Specijalizovanih veća, u Hagu, Holandiji, dana 7. februara 2017. godine (vidi dole). Zakon o specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu, Zakon Br.05 /-053 usvojen je dekretom br. DZ-027-2015 dana 3. avgusta 2015. godine. Specijalizovana veća i Specijalizovano tužilaštvo imaju nadležnost nad zločinima protiv čovečnosti, ratnim zločinima i drugim krivičnim delima pod kosovskim zakonom, a sve u vezi sa navodima iz Izveštaja Parlamentarne skupštine Saveta Evrope od 7. januara 2011, uglavnom za ratne zločine koje je počinila bivša paravojna Oslobodilačka vojska Kosova (OVK) (https://www.scp-ks.org/en)

Dr Guénaël Mettraux

Dr Mettraux je postavljen na mesto sudije Specijalizovanih veća 7. februara 2017. godine. On je bio član Komisije za razmatranje ljudskih prava od 30. septembra 2012. godine (vidi dole, odeljak 8.1). Dr Mettraux je državljanin Švajcarske, diplomirani je pravnik (*licence en droit)* sa Univerziteta u Lozani (Švajcarska), stekao zvanje magistra prava (LLM) u oblasti međunarodnog prava na Londonskom Univerzitetskom Koledžu i doktorirao u Londonskoj Školi ekonomije i političkih nauka.

On je tokom proteklih petnaest godina radio kao branilac i konsultant pred međunarodnim krivičnim pravosudnim organima (ICTY, ICC, STL i ECCC). Tokom tog vremena zastupao je nekoliko visoko-rangiranih vojnih i civilnih vođa optuženih za međunarodne zločine. Savetovao je vlade i NVO-e o različitim pitanjima koja se odnose na regulatorne režime, krivična suđenja, zakonodavstva i tranzicionu pravdu. Dr Mettraux je trenutno profesor na Univerzitetu u Amsterdamu (Holandija) i gost predavač na Univerzitetu u Friburgu (Švajcarska).

Dr Mettraux je objavio brojne radove u polju međunarodnog krivičnog prava. Njegovi naučni radovi obuhvataju tri knjige: *Međunarodna krivična dela i ad hok Tribunali* (Izdavaštvo Univerziteta Oxford, 2005), *Perspektiva o Nirnberškom suđenju* (Izdavaštvo Univerziteta Oxford, 2008) i *Zakon o komandnoj odgovornosti* (Izdavaštvo Univerziteta Oxford, 2009), koja je nagrađena *Lieber*-ovom nagradom od *Američkog društva za međunarodno pravo*. Dr Mettraux je član Uređivačkog Odbora *Žurnala Međunarodne Krivične Pravde i* Odbora Urednika *Magazina Međunarodnog Krivičnog Zakona*.

Sudija Antonio Balsamo

Sudija Antonio Balsamo (Italija) postavljen je na dužnost međunarodnog sudije Specijalizovanih veća, Hag, Holandija, dana 7. februara 2017. godine. One je bio predsedavajući član Komisije za razmatranje ljudski prava Misije EULEX Kosovo od maja 2010. do maja 2012. godine.

On je zamenik glavnog tužioca Vrhovnog kasacionog suda Italije od 2016. godine i profesor krivičnog prava na Pravnom fakultetu LUMSA u Palermu. Pre toga je bio predsednik Porotnog suda u Kaltaniseti od 2011. do 2016. godine. Od 2007 to 2011. godine, sudija Balsamo je bio detaširan u Vrhovni kasacioni sud Italije, a od 1992. do 2007. godine je bio sudija u Sudu u Palermu.

Sudija Balsamo je učestvovao kao ekspert i konsultant u projektima EU za reformu Krivičnog zakona Bugarske, osnivanje Kancelarije javnog tužioca za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije u BJRM, i u vezi sa trgovinom ljudima u Turskoj. Bio je član nekoliko komiteta i odbora za pravna pitanja u Italiji.

Sudija Balsamo je diplomirao na pravnom fakultetu Univerziteta u Palermu (Italija), gde je stekao i specijalističku diplomu iz oblasti prava regionalne i lokalne uprave. Imenovan je za sudiju-pripravnika 1991. godine. Objavio je veliki broj radova na niz tema iz oblasti krivičnog prava kao i zaštite ljudskih prava u svojoj zemlji i inostranstvu.

Sudija Michele Picard

Sudija Michele Picard (Francuska) postavljena je na dužnost međunarodnog sudije Specijalizovanih veća, Hag, Holandija, dana 7. februara 2017. godine. Od 2007. do 2008. je bila član UNMIK Savetodavne komisije za ljudska prava na Kosovu.

Sudija Picard obavlja dužnosti sudije u Žalbenom sudu u Parizu od juna 2013. godine. Pre toga je radila kao sudija u Međunarodnom krivičnom sudu za bivšu Jugoslaviju od 2008. do 2013. godine. Od 2007. do 2008. je bila član Savetodavne komisije za ljudska prava na Kosovu, a od 1996. do 2003. predsednik Veća za ljudska prava u Bosni i Hercegovini. Imenovana je za nezavisnog eksperta za Stanje ljudskih prava u Uzbekistanu 2005. godine. Radila je i za Savet Evrope kao ekspert za projekte usklađivanja zakonodavstva u Makedoniji, Albaniji i Bosni i Hercegovini.

Sudija Pikar je diplomirala na pravnom fakultetu Univerziteta u Parizu II. 1993. godine je diplomirala na Nacionalnom fakultetu za sudije u Bordou.

8. Komisija i sekretarijat

8.1. Članovi Komisije

Na osnovu Koncepta odgovornosti i na njemu zasnovanog Pravilnika o radu Komisije, Komisija se sastoji od četiri člana: dva spoljna člana, predsedavajući član, kao i jedan stalni član i jedan stalni i jedan rezervni član Komisije. Dva poslednja su sudije iz EULEX-a.

Predsedavajući član

Gđa Magda Mierzewska, državljanka Poljske, položila je pravosudni državni ispit Poljske 1982. godine. Ona je 1989. godine primljena u Advokatsku komoru Gdanjska, a 2005. godine stekla je zvanje magistra prava u oblasti zakona Evropske Unije na Univerzitetu Lester.

Godine 1993. postavljena je za pravnika za rad na predmetima u Sekretarijatu Evropske komisije za ljudska prava u Strazburu. Od 1998. godine, primljena je za pravnika u registru Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu, Francuska. Stekla je veliko međunarodno iskustvo u obuci u oblasti raznih materijalnih i proceduralnih pitanja u vezi sa ljudskim pravima.

Gđa Mierzewska je imenovana za člana EULEX Komisije za razmatranje ljudskih prava od strane vršioca dužnosti šefa Misije EULEX 4. maja 2010. godine. Izabrana je za predsedavajućeg člana Komisije 3. oktobra 2012. godine.

Brojni akademski radovi gđe Mierzewske obuhvataju sledeće: *Evropska konvencija za ljudska prava i osnovne slobode: Deset godina nakon ratifikacije, Informativna služba Saveta Evrope u Varšavi 2004; Za deset godina: Popularnost Konvencije u Poljskoj (koautor), Pregled evropskog zakona o ljudskim pravima, izdanje br. 4, 2004; Za deset godina: Obimna i interesantna Poljska sudska praksa (koautor), Pregled evropskog zakona o ljudskim pravima, izdanje br. 5, 2004; Standardi uspostavljeni sudskom praksom EKLJP-a u slučajevima koji se odnose na eksproprijaciju i njihovu primenu na nemačke imovinske zahteve, Poljski institut za međunarodna pitanja, 2005; Proces prihvatanja Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda u Poljskoj i Slovačkoj u: Prihvatanje Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava, izdanja H. Keller, A. Stone-Sweet, Izdavaštvo Univerziteta Oxford, maj 2008.; Usklađenost sudske prakse kao pitanja ljudskih prava u sudskoj praksi Evropskog suda za ljudska prava*, u: *Cohérence et impact de la jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme*, Liber amicorum Vincent Berger, 2013. god. Zajedno sa J. Krzyzanowski bila je koautor dela *Według ojca, według córki* (*Prema ocu, prema ćerki*), delo je dobilo nagradu za najbolju istorijsku knjigu izdatu u Poljskoj 2010. godine.

Članovi

Prof. dr Guénaël Mettraux

Vidi odeljak 7 gore.

Gđa Elka Ermenkova

Gđa Elka Filcheva-Ermenkova, državljanka Bugarske, studirala je pravo na Univerzitetu u Blagojevgradu, u Bugarskoj gde je i diplomirala 1997. godine. Nakon završetka svog postdiplomskog stažiranja, u oktobru 1998. godine imenovana je za mlađeg sudiju u Okružnom sudu, u Blagojevgradu u Apelacionom veću, gde je pod nadzorom dvoje sudija iz Okružnog suda predsedavala predmetima po svim predmetnim pitanjima: građanski, krivični i administrativni zakon. Godine 2001. imenovana je za sudiju na Regionalnom sudu u Blagoevgradu, gde je predsedavala u građanskim i krivičnim predmetima. Godine 2003 imenovana je za predsednika Regionalnog suda u Blagoevgradu.

Godine 2004., imenovana je za Sudiju Okružnog suda, prvi i drugi stepen, tako da je radila i kao prvostepeni i kao apelacioni sudija i na građanskim i na krivičnim pitanjima, sa glavnim akcentom na građanska pitanja. Kao sudija Apelacionog suda, rešavala je žalbe na presude pet regionalnih sudova kako u krivičnim tako i u građanskim predmetima. U januaru 2008. godine, upućena je u Savet Evropske Unije (EU), odeljenju za Civilno Planiranje i Sposobnosti (CPCC) kao savetnik za vladavinu prava, gde je radila sve do januara 2012. godine. U tom svojstvu pomagala je Sekretarijatu Veća (kasnije Evropska služba za spoljne poslove (EEAS)) u planiranju i sprovođenju civilnih misija za upravljanje krizama, pružanjem ekspertize u oblasti vladavine prava.

U januaru 2012. godine dobila je posao u EULEX-u na položaju međunarodnog sudije u Apelacionom veću za žalbe na odluke Komisije za imovinske zahteve, gde je rešavala imovinske sporove koji su se odnosili na oružani sukob na Kosovu 1998/1999. godine. Meseca avgusta 2014. godine imenovana je na položaj međunarodnog krivičnog sudije Vrhovnog suda Kosova sa nadležnostima za krivične predmete koji su se odnosili na ratne zločine, organizovani kriminal i druge teške zločine.

Gđa Ermenkova je postavljena je za rezervnog člana Komisije za razmatranje ljudskih prava u januaru 2013. godine, a u novembru 2016. godine imenovana je za stalnog člana Komisije iz EULEX-a. Tokom svoje karijere stekla je veliko iskustvo u oblasti zakona o ljudskim pravima, naročito pravu na slobodu, slobodu govora, zabrani diskriminacije i pravu na imovinu.

Gđa Anna Bednarek

Anna Bednarek je diplomirala na Univerzitetu u Gdanjsku u Poljskoj, stekla zvanje magistar prava 1994. godine i položila poljski državni pravosudni ispit 1997. godine. Postdiplomske studije je završila kao građanski sudija na poljskoj Akademiji nauka u Varšavi, kao i postdiplomske studije na Institutu nauka za zemlje u razvoju na Univerzitetu u Varšavi 2008/2009. godine. Gđa Bednarek je radila kao viši stručnjak u Kancelariji zastupnika poljske Vlade u Evropskoj komisiji i na Sudu za ljudska prava, Odsek za ljudska prava i nacionalne manjine, Odseku za pravne poslove i sporazume Ministarstva spoljnih poslova Poljske, Varšava. Bila je i član delegacije poljske Vlade na 54. sednici Komisije Ujedinjenih nacija za ljudska prava.

Imenovana je na položaj sudije Okružnog suda u Varšavi od juna 1998. do 2001. godine. Radila je i kao konzul Poljske ambasade u Rimu, Italiji, od 2001. do 2007. godine. Radila je kao sudija u Okružnom sudu u Varšavi od aprila 2007. do januara 2009. godine. Nakon toga je imenovana na položaj EULEX sudije u Posebnoj komori Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku povereničku agenciju, gde je radila od februara 2009. godine. Gđa Bednarek je izabrana za rezervnog člana EULEX Komisije za razmatranje ljudskih prava (Komisija) od strane šefa Misije EULEX Kosovo 25. maja 2011. godine, a 12. jula 2011. godine šef misije EULEX imenovao ju je za stalnog člana Komisije.

Nakon toga, gđa Bednarek je radila kao sudija pri Okružnom sudu u Varšavi od januara 2012. do septembra 2015. godine. Učestvovala je kao ko-autor i savetnik u projektu Helsinške fondacije u Poljskoj, koji je imao za cilj da objavi Priručnik za sudije i tužioce pod nazivom “Jednako postupanje sa strankama u postupku ” 2015. godine. Priručnik je objavljen februara 2016. godine. Od septembra 2014. do juna 2015. godine gđa Bednarek je sarađivala sa Institutom za pravnu inicijativu Centralne i Istočne Evrope (CEELI) u Pragu, Češka, u projektu koji je imao za cilj da objavi *“Sudski priručnik o nezavisnosti, nepristrasnosti i integritetu pravosuđa: tematska zbirka međunarodnih standarda, politika i najboljih praksi*“. Priručnik je objavljen juna 2015. godine".

U aprilu 2015. godine CEELI u Pragu ju je pozvao da učestvuje u projektu "Suđenje u demokratskom društvu", u okviru kojeg je predsednike sudova u Tunisu podučavala međunarodnim standardima za ljudska prava. Oktobra 2013. godine gđa Bednarek je kao predavač učestvovala u projektu Fondacije za saradnju između Poljske i Ukrajine (PAUCI) iz Varšave i održala seminare na ukrajinskim univerzitetima (Lvov, Kharkov, Donetsk) na temu: “Jačanje kontrolne funkcije pravosuđa kao ravnoteže među organima vlasti u Ukrajini”.

Godine 2008. učestvovala je kao predavač u projektu “Trgovina ljudima-obuka za sudije”, koji je imao za cilj borbu protiv trgovine ljudima i ropstva. Ovaj projekat je organizovala Fondacija La Strada u Varšavi, Poljskoj, u saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova Poljske i Ambasadom Velike Britanije u Varšavi. Gđa Bednarek je takođe radila za Amnesty International kao menadžer projekta u Poljskoj koji je imao za cilj objavu Priručnika o obrazovanju o ljudskim pravima.

Gđu Bednarek je šef Misije EULEX Kosovo postavio za rezervnog člana Komisije za razmatranje ljudskih prava 14. oktobra 2016. godine. Gđu Bednarek je šef Misije EULEX Kosovo postavio za člana Komisije u decembru 2017. godine.

G. Jorge Martins Ribeiro

G. Jorge Martins Ribeiro diplomirao na Pravnom fakultetu Univerziteta Koimbra juna 1993. godine. Upisao se u Portugalsku školu za sudije i tužioce, u Lisabonu, u septembru 1994. godine i sudija je od maja 1996. godine i sudija Okružnog suda od septembra 1999. godine

Bio je sudija-član Visokih sudskih i tužilačkih veća Bosne i Hercegovine (O.H.R. – H.J.P.C.), raspoređen od strane MSP i MP Portugalije, od decembra 2002. do marta 2004. godine. Završio je Osnovni kurs Evropske komisije o civilnim aspektima upravljanja krizama u naučnom centru Austrije za mir i rešavanje sukoba u Stadtschlaining, Austrija, u januaru 2005. godine; Specijalizovani kurs Evropske komisije o vladavini prava na Akademiji Folke Bernadotte u Sändowerken, Švedska, u aprilu 2005. godine, kao i Specijalizovani kurs Evropske komisije o ljudskim pravima na Višoj školi Sant'Anna u Pizi, Italija, u maju 2005. godine.

Od 2008. godine stručnjak je Evropske komisije za ljudska prava pri T.A.I.E.X.-u. Učestvovao je u tom svojstvu u Misiji revizije kolega u Bivšoj Jugoslovenskoj Republici Makedoniji, u maju 2010. godine, i učestvovao je na sastancima Državnog saveta Egipta, u Kairu, u aprilu 2013. godine.

Završio je postdiplomske studije u oblasti ljudskih prava na Pravnom fakultetu Univerziteta Minho u Bragi u julu 2011, i magistrirao je u oblasti ljudskih prava od maja 2012. godine na istom Pravnom fakultetu.

Od septembra 2013. do novembra 2015. godine bio je međunarodni krivični sudija pri Misiji Evropske uniju za vladavinu prava na Kosovu i bio je član Radne grupe za krivično pravosuđe, EULEX Kosovo, i autor je "*Izveštaja o zbirci prethodnih i aktuelnih predloga za izmenu Krivičnog zakonika Kosova i Zakona o krivičnom postupku*". On je takođe predsedavao Disciplinskim odborima za žalbe u EULEX – Kosovo i od novembra 2015. godine je međunarodni krivični sudija na Vrhovnom sudu Kosova u Prištini.

Učestvovao je u nizu radionica, seminara i konferencija, na kojima je bio i izlagač, u Portugaliji, Španiji, Sloveniji, Poljskoj, Bosni, na Kosovu, u Francuskoj i Nemačkoj. On je istraživač u Istraživačkom centru za pravosuđe i upravljanje, ljudska prava, JUSGOV, na Univerzitetu Minho, Braga, Portugalija.

Autor je teze "*O Direito do Homem a Rejeitar a Paternidade de Filho Nascido Contra a Sua Vontade. A Igualdade na Decisão de Procriar*" (Pravo muškarca da obije očinstvo za dete rođeno protiv njegove volje. Jednakost u odluci o rođenju), Coimbra, Coimbra Editora, May 2013, i koautor je zajedničkog rada "*A Lei Tutelar Educativa Portuguesa. Medidas Educativas Não-Institucionais*" (Edukativn-popravni zakon za maloletnike. Vaninstitucionalne popravne mere i kazne), Lisabon, Portugalska škola za sudije i tužioce, C.E.J., decembar 2008.

G. Martins Ribeiro je trenutno doktorand opšte pravnih nauka (2014-2018) na Pravnom fakultetu Univerziteta Minho u Bragi.

ŠM je postavila g. Martins Ribeiro za rezervnog člana Komisije za razmatranje ljudskih prava u decembru 2017. godine.

8.2. Sekretarijat

U 2017. godini Sekretarijat Komisije se sastojao od jednog višeg pravnog službenika i dva prevodilaca/tumača.

G. John J. Ryan

G. John J. Ryan, Irski državljanin i bivši vojni oficir, diplomirani pravnik, (Hons) studije prava i evropske studije na Univerzitetu u Limeriku, Irska, i poseduje post-diplomski stepen pravobranioca Udruženja Advokatske komore Irske. Služio je u mirovnim misijama Ujedinjenih Nacija u Libanu, Siriji, Izraelu, Kambodži, Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, Makedoniji, Istočnom Timoru, Nepalu, Kosovu i kao savetnik pri Evropskoj Komisiji u Kini. Pre stupanja na trenutnu dužnost bio je zaposlen u UNMIK-u, između ostalog, kao administrator Opštine Zvečan, Mitrovački Region, šef Divizije za međunarodnu pravosudnu podršku, Odeljenje za pravosuđe, zamenik pravnog savetnika, Kancelarija specijalnog izaslanika generalnog sekretara (K/SIGS), UNMIK i izvršni službenik, Savetodavna komisija za ljudska prava UNMIK-a (K/SIGS). Na sadašnji položaj višeg pravnog službenika i šefa sekretarijata Komisije za razmatranje ljudskih prava EU imenovan je u aprilu 2010. godine. Njegovi radovi o UNMIK Savetodavnoj komisiji za ljudska prava i EU Komisiji za razmatranje ljudskih prava, EULEX Kosovo, objavljeni su godišnjim izveštajima irskih odbrambenih snaga, 2010. i 2015. godine.

Gđa Katica Kovačević

Gđa Katica Kovačević, državljanka Kosova srpskog porekla, od maja 2003. do decembra 2008. godine radila je kao administrativni asistent/prevodilac (srpski/engleski jezik) u Kancelariji generalnog revizora, i kao prevodilac u Kosovskoj agenciji za privatizaciju od januara 2009. do novembra 2010. godine. U decembru 2010. godine pridružila se sekretarijatu Komisije kao tumač/prevodilac.

G. Kuštrim Džaferi

G. Kuštrim Džaferi, državljanin Kosova albanskog porekla, diplomirao je na Prištinskom Univerzitetu, Kosovo, Engleski jezik i književnost. Radio je kao tumač/prevodilac (albanski/engleski jezik) u Energetskoj korporaciji Kosova od februara 2004. do januara 2009. godine, a nakon toga kao jezički asistent u komponenti Policije EULEX-a. U sekretarijatu Komisije radi kao tumač/prevodilac od septembra 2010. godine.

8.3. Bivše osoblje – Komisija i Sekretarijat

G. Antonio Balsamo

Vidi odeljak 7 gore.

Gđa Verginia Micheva-Ruseva je diplomirala na Univerzitetu u Sofiji, Bugarska kao magistar prava 1995. god., a u decembru 1995. god. položila je bugarski državni ispit za sudiju. Takođe je završila nekoliko različitih pravnih kurseva, uključujući i kurs o zakonu za ljudska prava a za koje je i dobila sertifikate. Tokom njene celokupne petnaestogodišnje profesionalne karijere radila je kao sudija. Ona je otpočela svoju karijeru sudije kao mlađi sudija, nakon toga je osam godina radila kao sudija opštinskog suda, i nakon toga je od strane visokog saveta za pravosuđe imenovana za sudiju okružnog suda.

Gđa Micheva-Ruseva se bavila slučajevima vezanim za građansko pravo i krivično pravo, uključujući kršenja ljudskih prava u slučajevima nezakonitih diskriminacija, diskriminacije na osnovu invaliditeta, seksualnog uznemiravanja, pristupa ličnim informacijama, otkrivanja informacija i pravnih lekova, oduzimanja imovine, itd. na oba nivoa sudova, opštinskog i okružnog.
Pored njenih studija o ljudskim pravima tokom magistrature, ona je završila nekoliko kurseva o evropskoj konvenciji za ljudska prava i osnovnu slobodu (EKLJP) i njen protokol i proučavala je sudsku praksu evropskog suda za ljudska prava kao mlađi sudija.

Njoj je dodeljeno vanredno odsustvo od strane njenog nacionalnog suda u septembru 2008. god. kada je imenovana da radi kao civilni sudija na nivou okružnog suda u misiji EULEX-a na Kosovu. Gđa Micheva-Ruseva je postavljena za rezervnog člana u Komisiji za razmatranje ljudskih prava EULEX-a od strane šefa misije EULEX-a 6. jula 2011. god.

G. Francesco Florit

G. Francesco Florit, italijanski državljanin, diplomirao je pravo na Univerzitetu u Trstu 1988 godine, gde mu je bilo dodeljeno prvo mesto za njegovu disertaciju o poreskom i privrednom pravu. Završio je jednogodišnji kurs o Britanskim sudovima, sistemu krivičnog zakona i opštem pravu na Pravnom Univerzitetu u Edinburgu, pod pokroviteljstvom Evropske Šeme Mladih Advokata, 1998 godine. Advokatski ispit položio je 1990 godine i radio je kao advokat u sektoru radnog prava. Nakon dvogodišnjeg studiranja položio je ispit i postao sudija 1992 godine.

Kao sudija, prvobitno je radio na predmetima i krivičnog prava i građanskog prava, a nakon toga je specijalizirao u krivičnom pravu. Radio je kao međunarodni sudija pri misiji UNTAET u Istočnom Timoru u Specijalnom veću za teške zločine od 2002. do 2005. godine, gde je radio na predmetima zločina protiv čovečnosti počinjenim od strane vojske Indonezije. Vlada Italije ga je privremeno uputila Misiji za vladavinu prava EULEX (Pravosudna komponenta) u martu 2008. godine. Od početka prvobitnog operativnog kapaciteta 9. decembra 2008. godine, radio je kao međunarodni sudija na Okružnom sudu u Prištini, na najtežim krivičnim predmetima.

Gđa Gabriele Gaube

Gđa Gabriele Gaube, državljanka Nemačke, diplomirala je pravo na Univerzitetu Trier, Savezna Republika Nemačka, 1990. godine. Nakon završetka postdiplomskih studija, kao i drugog državnog ispita, dobila je postdiplomsko zvanje u pravu 1993. godine. Postavljena je za sudiju Upravnog suda u Berlinu 1993. godine, gde je radila do svog imenovanja za predstavnika u Odboru za pravni ispit pri Odeljenju za edukaciju u obuku u Ministarstvu pravde u Berlinu, u martu 1999. godine. Tokom ovog predstavništva imenovana je na dužnost predsedavajućeg sudije Upravnog suda u januaru 2003. godine i sudije Višeg upravnog suda u decembru 2004. godine.

U januaru 2005. godine ponovo je preuzela sudske dužnosti na Višem upravnom sudom Berlin-Brandenburg (Apelacioni sud i sud najviše instance za zakonodavstvo saveznih država Berlina i Brandenburga,) gde je imenovana na dužnost zamenika predsedavajućeg sudije u januaru 2007. godine. U novembru 2008. godine Savezna Republika Nemačka ju je rasporedila Misiji EULEX Kosovo i od tada je na vanrednom odsustvu sa svoje dužnosti na Višem upravnom sudu. U januaru 2009. godine imenovana je na dužnost međunarodnog sudije Žalbenog veća Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju od strane Međunarodnog civilnog predstavnika i apelacionog sudije za žalbe protiv Kosovske agencije za privatizaciju od strane šefa Misije EULEX Kosovo. U aprilu 2010. godine njene dužnosti su proširene kako bi obuhvatile i opšte građanske postupke, kao i krivične postupke po pitanju zahteva za zaštitu zakonitosti na Vrhovnom sudu Kosova.

Gđa Esma Özkan Erterzi

Gđa Esma Özkan Erterzi je diplomirala pravo 9. septembra 1990. god. na Univerzitetu u Izmiru. Položila je državni ispit kako bi postala sudija 1991. god. Nakon perioda obuke, ona se na početku bavila i krivičnim i građanskim parnicama. Nakon što je sedam godina provela u radu na sudovima, bila je dodeljena Generalnoj direkciji za međunarodno pravo i spoljne poslove Ministarstva Pravde, Republike Turske. Ona je pomenuto ministarstvo Pravde predstavljala na mnogim sastancima o pitanjima međunarodnog prava n anacionalnom i međunarodnom nivou. Ona je 2003. godine dobila sertifikat sa Univerziteta u Ankari, Turska, u oblasti zakonodavstva EU i prava intelektualne svojine. Iste godine od strane Evropske komisije joj je dodeljena stipendija Jean-Monnet. Godine 2004. na Univerzitetu Essex, Ujedinjeno Kraljevstvo, stekla je zvanje magistra prava u zakonodavstvu Evropske zajednice, gde je proučavala Evropsku konvenciju o ljudskim pravima, kao i pravosuđe i unutrašnje poslove EU. Njena magistarska disertacija je bila na temu "Usklađenost evropskog zakona o ilegalnim migracijama sa zakonom o međunarodnim ljudskim pravima".

Godine 2005. imenovana je na dužnost javnog tužioca u Kancelariji glavnog javnog tužioca Kasacionog Suda, gde je radila uglavnom na predmetima korišćenja droge; trgovine drogom; obmane sa čekovima i drugim finansijskim pitanjima vezanim za čekove, kao i na pitanjima spoljnih poslova te kancelarije. Ona je predstavljala Kancelariju glavnog javnog tužioca Turske na II Svetskom samitu glavnih tužioca u Kataru/Dohi, godine 2005., i na Konferenciji Evropskih glavnih tužilaca pod okvirom rada Saveta Evrope održanog u Moskvi 2006. godine. Gđa Erterzi je učestvovala na nadzornim sastancima između Evropske komisije i Republike Turske vezano za poglavlje 24: "Pravda, sloboda i bezbednost" u pregovorima o pristupanju Turske Evropskoj uniji. Radila je kao predavač na seminarima za sudije i javne tužioce Turske, na temu UN dokumenta, takozvanog Istanbulskog Protokol o tome kako se baviti navodima o mučenju; kako oceniti tvrdnje o mučenju; i mera zaštite međunarodne Konvencije za ljudska prava.

Od maja 2009. godine nalazi se na vanrednom odsustvu iz Visokog saveta sudija i javnih tužilaca Republike Turske kako bi služila kao sudija EU u Misiji EULEX. Ona je imenovana za međunarodnog sudiju u Posebnoj komori Vrhovnog suda Kosova za pitanja vezanih za Kosovsku povereničku agenciju. Gđa Erterzi je imenovana za rezervnog člana u Komisiji za razmatranje ljudskih prava EULEX-a od strane šefa Misije EULEX-a na 10. januara 2011. god.

Dr Katja Dominik

Dr Katja Dominik, državljanka Nemačke, studirala je pravo i slavistiku na Univerzitetu Getingen („Goettingen"), u Nemačkoj, na kojem je diplomirala 1996. godine. Dr Dominik je dodeljena post-diplomska stipendija i završila je studije o pravnim aspektima državnog raspada bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije u Zagrebu, Hrvatskoj 1998/99. godine. Njena disertacija na tu temu je objavljena 2001. godine.

Od 2000. do 2002. godine radila je kao advokatski pripravnik, što je uključilo i periode rada na Višem regionalnom sudu, u Dizeldorfu, a takođe i u jednoj advokatskoj kancelariji koja je bila specijalizovana za zakon o azilu. Godine 2002. zaposlena je od strane državnog nemačkog ministarstva za razvoj i ekonomsku saradnju u Bonu, gde je radila u diviziji za razvoj evropske politike. U tom svojstvu, ona je istraživala i pripremala prezentacije za konferencije o međunarodnoj razvojnoj pomoći u Briselu i Bonu, gde je takođe povremeno zastupala nemačku vladu.

U oktobru 2002. godine gđa Dominik imenovana je za sudiju u Okružnog suda u Dizeldorfu, gde je i specijalizirala na različitim vrstama krivičnih zakona. Ona je nakon toga postala predsedavajuća

krivičnih veća Okružnog suda za teška krivična dela i privredni kriminal. Dr Dominik je imenovana za međunarodnog sudiju u EULEX-u na Kosovu u oktobru 2011. godine, nakon čega je raspoređena u Okružnom sudu u Mitrovici, gde je radila na visokoprofilnim predmetima ratnih zločina, ubistava, korupcije i trgovine ljudima. Šef Misije EULEX-a je gđu Dominik imenovao za člana Komisije za razmatranje ljudskih prava pri Evropskoj Uniji u januaru 2013. godine. U decembru 2016. godine preuzela je dužnost vršioca dužnosti šefa EULEX Izvršnog odseka i od januara 2017. godine imenovana je za šefa Izvršnog odseka.

Gđa Noora Aarnio

Gđa Noora Aarnio, državljanka Finske, dobila je zvanje magistra prava na Univerzitetu u Helsinkiju, Finska, 2004. godine. Završila je jednogodišnju sudsku praksu u Okružnom sudu Lohja u Finskoj 2005. godine, kako bi stekla pravo da radi kao sudija. Od januara 2006. do februara 2010. godine radila je kao pomoćni sudija, prvo na Sudu osiguranja, a zatim na Apelacionom sudu u Helsinkiju. Nakon toga je radila kao pravni službenik u EULEX-u, prvobitno godinu dana u Okružnom sudu u Mitrovici, a nakon toga dve godine na Vrhovnom sudu Kosova. Vratila se u Finsku i radila kao sudija u Okružnom sudu u Pirkanmaa, od avgusta 2013. do oktobra 2014. godine. Nakon toga, je radila kao pravni savetnik u međunarodnoj jedinici Odeljenja za sudsku upravu Ministarstva pravde u Finskoj od oktobra 2014. do decembra 2015. godine. Vratila e u EULEX aprila 2016. godine, gde je radila kao pravni službenik na Apelacionom sudu/Vrhovnog sudu Kosova do novembra 2016. godine, kada je imenovana za pravnog službenika pri Sekretarijatu Komisije za razmatranje ljudskih prava.

Gđa Joanna Marszalik

Gđa Joanna Marszalik, Poljska državljanka, diplomirala pravo i dobila zvanje magistar prava na Jagelonskom Univerzitetu u Krakovu, Poljska. Pet godina je radila kao advokat pri Evropskom sudu za ljudska prava u Strazburu, Francuska. Nakon toga je bila menadžer projekta Saveta Evrope na projektu izgradnje institucije "Podrška Instituciji zaštitnika građana na Kosovu" i vođa tima projekta Saveta Evrope i Evropske unije "Transparentnost i Efikasnost pravosudnog sistema u Ukrajini", koji je podržao reformu ukrajinskog pravosudnog sistema. Pridružila se misiji Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju na Kosovu u decembru 2010. godine, gde je radila kao viši službenik za ljudska prava, i nadgledala je Regionalni centar u Prištini. Aprila 2012. godine postavljena je za pravnog službenika u sekretarijatu Komisije. Od oktobra 2016. godine radi kao službenik projekta za Savet Evrope i projekat Evropske unije "Jačanje institucionalnih okvira za lokalnu upravu (Azerbejdžan, Jermenija, Gruzija, Moldavija, Ukrajina i Belorusija)".

G. Paul Landers

G. Paul Landers, Irski državljanin, je advokat koji je diplomirao na Institutu „*The Honourable Society of King's Inns"*, Irska. On je pozvan od strane advokatske komore Republike Irske. On je takođe završio postdiplomske studije u oblasti ljudskih prava i kriminalistike na Kraljevskom Univerzitetu (*Queen's University*), u Belfastu, Severna Irska. On je bivši član *Garda Siochana* (Irska policija) gde je služio 15. godina u Specijalnoj detektivskoj jedinici. Nakon toga je dobio poziciju pravnog savetnika i savetnika za ljudska prava u *Garda Siochana*. G. Landers je prethodno radio kao pravnik u EULEX-u na Kosovu u Kancelariji za ljudska prava i pravna pitanja. Pre nego što je stupio na sadašnju dužnost, radio je u regionalnoj misiji vladavine prava EU na Afričkom rogu kao šef policijskog stuba, odgovoran za Džibuti, Somaliju, Somaliland, Puntland, Sejšele i Tanzaniju. U avgustu 2015. godine postavljen je za pravnog službenika u sekretarijatu Komisije EU za razmatranje ljudskih prava.

G. Florian Razesberger

G-din Florian Razesberger, državljanin Austrije, studirao je pravo na Univerzitetima u Beču, Kopenhagenu i Inzbruku (magistar prava 2001., doktor prava 2005.). Na početku je radio kao advokatski pripravnik u Regionalnom Sudu u Inzbruku, a kasnije je imenovan za pomoćnika pravnog službenika u Predsedništvu i Većima Međunarodnog krivičnog suda u Hagu. Nakon toga je imenovan za pravnog savetnika u Britanskoj NVO za pravnu pomoć, *Africa Middle East Refugee Assistance* u Kairu, Egipat. Zatim je imenovan za pravnog službenika u sektoru za pravosudnu reformu i ljudska prava u misiji OEBS-a u Skoplju i Sarajevu (gde je radio 5 godina). Kasnije je imenovan za službenika za ljudska prava i vođu tima u Misiji asistencije Ujedinjenih nacija u Avganistanu. Pre nego što se pridružio sekretarijatu KRLJP-a, radio je kao ekspert za ljudska prava unutar EULEX-a.

Gđica Leena Leikas,

Gđica Leena Leikas, državljanka Finske, magistrirala pravo na Univerzitetu u Turku, Finska, a kasnije kvalifikovana za sudiju. Nakon dve i po godine rada u Odeljenju za izradu zakona, Ministarstva pravde, ona je zaposlena od strane Jedinice za ljudska prava, sudove i konvencije u Pravnom odeljenju, Ministarstva spoljnih poslova, gde se specijalizovala za pitanja vezana za međunarodna ljudska prava. Od novembra 2007. do aprila 2010. god. radila je kao pravnik za obradu predmeta u Evropskom sudu za ljudska prava u Strazburu, Francuska. Ona je pravni službenik u Sekretarijatu Komisije od maja 2010. god.

Gđica Stephanie Selg

Gđica Stephanie Selg, državljanka Švajcarske, magistrirala pravo na univerzitetu u Bazelu i Ženevi, u Švajcarskoj. Tokom studija, specijalizirala je međunarodno humanitarno pravo i zakon za ljudska prava, dobivši diplomu za transnacionalno pravo na Univerzitetu u Ženevi. Nakon pripravničkog rada u Ustavnom sudu i administrativnom višem sudu u okrugu Bazela i Apelacionom sudu u Bazelu, u Švajcarskoj, bila je zaposlena od strane švajcarske Vlade, kao pravni savetnik i viši pravni savetnik u Privremenom međunarodnom prisustvu u Hebronu (TIPH), Zapadna obala, Izrael. Ona je bila član švajcarskog tima nacionalnih eksperata za izgradnju mira među građanima od 2009. godine. Od oktobra 2010. godine do aprila 2011. godine radila je kao pravni konsultant i istražiteljski službenik u oblasti međunarodnog prava za Švajcarski forum za ljudska prava, u Bernu, Švajcarska. Ona je imenovana za pravnog službenika u Sekretarijatu Komisije za razmatranje ljudskih prava u junu 2011. godine.

Gđa Shpresa Gosalci

Gđa Shpresa Gosalci, državljanka Kosova albanskog porekla, magistarske studije na temu poslovanje, marketing i menadžment završila na Univerzitetu AAB, Priština. Radila je kao prevodilac (albanski/srpski/engleski jezik) u KFOR-u od jula 1999. do juna 2000. godine, i kao administrativni asistent/prevodilac za Komesara UNMIK Policije u Uredu za Štampu i javno informisanje od juna 2000. do marta 2009. godine. Ona je primljena na mesto administrativnog asistenta/prevodioca u Sekretarijatu Komisije jula 2010. god.

9. Operativna i administrativna pitanja

9.1. Budžet

Za 2017. godinu, kao i prethodnih godina, Komisiji je dodeljen odvojen budžet za informativnu kampanju i za promotivni materijal. Ovo omogućuje Komisiji da donosi svoje sopstvene odluke o sprovođenju informativne kampanje, naročito, TV ili radio emitovanja, bez pribegavanja diskretnim resursima budžeta EULEX-a na Kosovu.

Međutim, dodatni budžet bi znatno pomogao Komisiji u njenom svakodnevnom radu. Njime bi se takođe poboljšala stvarna i perceptovana nezavisnost Komisije i tako dodatno povećao kredibilitet Misije EULEX Kosovo u smislu njene posvećenosti zaštiti ljudskih prava na Kosovu.

9.2. Ljudski resursi

Sekretarijat Komisije je negativno pogođen kadrovskim pitanjima zbog rekonfiguracije EULEX-a u junu 2016. godine. Komisija je ostala bez jednog pravnog službenika tokom rekonfiguracije i bez jednog administrativnog/jezičkog asistenta. Pored ostavke drugog pravnog službenika, dugi postupak za zapošljavanje novog pravnog službenika kulminirao je situacijom u kojoj je Komisija/Sekretarijat morao da funkcioniše sa samo jednim pravnim službenikom tokom najvećeg dela 2017. godine.

Pored toga, gđa Elka Ermenkova, član Komisije iz EULEX Kosovo dala je ostavku na mesto člana Komisije u decembru 2017. godine.

Gđu Ermenkovu je zamenila gđa Anna Bednarek, kao stalni član Komisije iz EULEX-a. G. Jorge Martins Ribeiro, sudija iz EULEX-a, imenovan je za rezervnog člana Komisije u decembru 2017. godine.

10. Zaključci i preporuke

Priznanje povreda ljudskih prava od strane EULEX-a

Kao što je napomenuto u prethodnim izveštajima, Komisija ponovo preporučuje da ŠM prizna povrede ljudskih prava, koje se mogu pripisati EULEX-u, jer je javno priznanje odgovornosti u domenu ljudskih prava priznato kao oblik leka za povredu prava.

ŠM je u kontinuitetu odbijala da to uradi. Izgleda da osnovu za ovo oklevanje čini zabrinutost u vezi sa potencijalnim daljim parnicama i odgovornostima. Komisija nije ubeđena ovim argumentom. Kao prvo, pošto je Komisija konstatovala takvu povredu, ona je, za sve namene, utvrđena od strane organa Misije. Nije bilo indicija o pokretanju sudskih sporova kao rezultat nalaza i odluka Komisije.

Pored toga, takvo priznanje se lako može formulisati na način na koji ne povlači nikakvo priznanje građanske odgovornost izvan one koju EULEX već snosi kao rezultat svoje funkcije. Dalje, u nedostatku mogućnost davanja preporuke za finansijsku nadoknadu na osnovu propisa kojim se reguliše rad Komisije, priznanje odgovornosti bi predstavljalo veoma bitno (iako često nedovoljno) sredstvo za ispravljanje nedela. Iz gore navedenog, Komisija poziva šefa Misije da, u konsultaciji sa odgovarajućim organima, dalje uzme u obzir posledice takvog priznanja, s ciljem da omogući šefu Misije da razmotri promenu prakse.

Predmeti ubijenih i nestalih lica

Napominje se da su UNMIK i EULEX potpisali Memorandum o razumevanju 26. novembra 2008. godine, o modalitetima i odgovarajućim pravima i obavezama koje su proistekle iz prenosa predmeta sa UNMIK-a na EULEX Kosovo, koji se odnose na ubijena i nestala lica, tj. predmeta "prisilnih nestanaka" i pratećih predmetnih spisa koji su obuhvatali tekuće istrage, krivična gonjenja i druge delatnosti koje su do tada u tim predmetima preduzeli međunarodni tužioci UNMIK-a.

Dalje se napominje da je UNMIK SKLLP u svom završnom izveštaju od 30. juna 2016. godine preporučila da EULEX Kosovo treba da nastavi sa istragama ovih predmeta ubijenih i nestalih lica u cilju ispunjavanja zahteva proceduralnog dela člana 2. Konvencije. Bilo je neophodno da se utvrde okolnosti "prisilnog nestanka" tih pripadnika etničkih manjina, uključujući i političke protivnike, i da se navodni počinioci, OVK i druge naoružane grupe kosovskih Albanaca izvedu pred lice pravde.

Takođe vredi napomenuti da je predsedavajući član SKLJP izjavio d prenos nadležnosti za ove predmete na kosovske organe vlasti nije izvodljivo rešenje, između ostalog, zbog toga što su žrtve u gotovo svim tim predmetima Srbi sa Kosova. Ovi podnosioci žalbi su razumljivo bili zabrinuti za svoju bezbednost u vreme kada su podneli žalbe UNMIK-u, a kasnije i SKLJP-u i u gotovo svim predmetima su zahtevali da ostanu anonimni.

Uzevši u obzir nedavne odluke i nalaze Komisije u vezi sa predmetima "prisilnih nestanaka" tokom perioda pokrivenog izveštajem, preporučuje se da EULEX Kosovo uz dužnu pažnju obezbedi neophodne ljudske i materijalne resurse, u cilju sprovođenja detaljnih istraga predmeta koji su preneseni sa UNMIK-a na EULEX Kosovo u novembru 2008. godine.

Komisija smatra da delotvorno rešavanje tih predmeta i priznavanje prava porodica žrtava, zahtevaju holistički pristup koji će obuhvatati sve relevantne aktere – šefa Misije, EULEX Kosovo, SPEU na Kosovu, kosovske organe vlasti i sve one koji su na Kosovu rade na rešavanju ovih predmeta, posebno na predmetima "prisilnih nestanaka". Objedinjavanje resursa od strane zainteresovanih strana i usvajanje koherentne strategije među različitim akterima je od suštinskog značaja, i zapravo neophodno, za efikasno garantovanje prava porodica ubijenih i nestalih.

Da bi pomogla tom procesu, komisija je izdala "Belu knjigu" o pitanju nestanaka u cilju obezbeđivanja opšteg okvira za ljudska prava, u okviru kojeg bi relevantni akteri trebali pokušati da reše ovo pitanje. Pored toga, Komisija je objavila izveštaj/analizu u kojoj sumira svoju sudsku praksu u vezi sa predmetima prisilnih nestanaka. http://hrrp.eu/docs/Case%20law%20Note%20on%20Disappearance.pdf.

Prioritizacija predmeta

Jedan broj žalbi podnesenih Komisiji odnosio se na navode o neadekvatnim, nepotpunim i nepostojećim istragama ozbiljnih tvrdnji o povredama prava od strane Misije. Komisija je konstatovala da je jedan broj tih žalbi bio osnovan i da su povrede prava zaista počinjene u tom kontekstu. U sklopu svoje ocene tih predmeta, Komisija je postala svesna velikog broja sistemskih problema koji su se odnosili na postupanje sa tim predmetima, uključujući neadekvatnu koordinaciju unutar Misije i neadekvatno evidentiranje predmeta, itd.

Jedan od tih sistemskih problema se izgleda odnosi na neuspeh EULEX tužilaca da prioretišu predmete, što jasno i očigledno pokreće ozbiljna pitanja u vezi sa ljudskim pravima. Ovo naročito obuhvata brojne neistražene ili neadekvatno istražene predmete prisilnih nestanaka povezanih sa sukobom na Kosovu. Takođe se odnosi i na niz teških predmeta koji obuhvataju osnovna ljudska

prava manjina, uključujući predmet br. 2011-20 X i 115 drugih podnosilaca žalbe (Predmet Roma), koji je podnesen i SKLJP-u http://www.unmikonline.org/hrap/Eng/Cases%20Eng/26-08%20NM%20etal%20Opinion%20FINAL%2026feb16.pdf i KRLJP-u http://hrrp.eu/docs/decisions/Decision%20and%20findings%202011-20%20pdf.pdf. Prema tome, izgleda da je neophodno da u preostalom obavljanju svojih istražnih i tužilačkih dužnosti Misija nastoji da dá određeni stepen prioriteta i hitnosti delotvornoj istrazi tih predmeta, koji uključuju teške i sistemske povrede osnovnih prava.

Nastavak jačanja vladavine prava na Kosovu

Od ključnog je značaja da EU nastavi da, posebno kroz EULEX Kosovo, podrži napore na jačanju vladavine prava na Kosovu. Garantovanje nezavisnost, nepristrasnosti i efikasnosti pravosuđa, kao i garantovanje efikasnih istraga kršenja ljudskih prava počinjenih na Kosovu treba da ostanu prioritet za Misiju i za samu EU. Od posebnog značaja u tom kontekstu je poboljšana zaštita prava manjina u cilju sprečavanja bilo kakve vrste diskriminacije, naročito one zasnovane na etničkoj ili verskoj pripadnosti.

Program reparacije

Isplata odštete žaliocima i članovima porodica je stalna tema u javnom domenu u slučaju izvršenja povrede ljudskih prava od strane EULEX Kosovo. Činjenica da je po žalbi konstatovano kršenje ljudskih prava predstavlja oskudnu utehu u kontekstu osnovnih prava u ovim predmetima.

Stoga se preporučuje da EULEX ozbiljno razmotri uvođenje punog i sveobuhvatnog programa reparacije, koji bi obuhvatao restituciju, nadoknadu, rehabilitaciju, zadovoljenje i garancije da se isto neće ponoviti, za žrtve, podnosioce žalbi i ostale članove porodica i stranke.

Druga pitanja ljudskih prava povezana sa rekonfiguracijom Misije planiranom za 2018. godinu

Predviđeno je da Misija redukuje svoje aktivnosti tokom 2018. godine. Ovo pokreće niz potencijalnih pitanja i izazova sa stanovišta delotvorne zaštite ljudskih prava na Kosovu, koje je Komisija identifikovala na sledeći način:

i. **Osoblje**: Efikasnost Misije zavisi od kontinuiranog prisustva i posvećenosti kvalifikovanog osoblja. Da bi Misija bila uspešna u sprovođenju svog mandata broj i kvalifikacije osoblja trebalo bi da budu srazmerni prirodi i opsegu mandata Misije. Stoga je neophodno da se Misiji u kontinuitetu obezbedi dovoljan broj osoblja koje je a) srazmerno prirodi i opsegu njenog mandata i b) koje odražava potrebni nivo znanja i ekspertize kako bi se obezbedila kontinuirana usklađenost Misije sa njenim obavezama za ljudska prava.

ii. **Tranzicija i neophodni pravni okvir**: Od suštinskog je značaja za EU i zemlje članice da Misije u svakom trenutku bude u mogućnosti da deluje

u odgovarajućem pravnom okviru. Svaki novi ili izmenjeni mandat Misije trebalo bi da u potpunosti bude u skladu sa ovom činjenicom.

iii. **Prenos predmeta i predmetnih spisa**: Prenos predmetnih spisa i evidencije sa EU na lokalne organe pokreće niz važnih (i ponekad konfliktnih) pitanja ljudskih prava, uključujući: pravo žrtava povreda ljudskih prava na istinu i istragu; pristup informacijama; pitanja poverljivosti za osetljive materijale. Neophodno je pažljivo razmotriti posledice ovakvog prenosa po ljudska prava.

iv. **Tekuće krivične istrage**: EULEX je i dalje uključen u niz krivičnih predmeta. Krivične istrage čine ključni element vladavine prava. Od suštinskog je značaja da ih EU uzme u obzir kao takve i trebalo bi pažljivo razmotriti potrebu da se održi učešće Misije u njima, naročito kada je reč o tekućim istragama koje se moraju nastaviti i završiti sa potrebnim stepenom delotvornosti i ekspeditivnosti.

v. **Svedoci i saradnici pravosuđa**: Pitanje prenosa predmeta i tekućih (EULEX) krivičnih istraga takođe pokreće najosetljivije pitanje vezano za zaštitu (potencijalnih) svedoka i drugih saradnika (informatora; sudskih službenika; itd.). Ukoliko se predmetni spisi otvore pristup tim informacijama se može omogućiti trećim stranama, što bi moglo prouzrokovati bezbednosne pretnje pojedincima koji su uključeni u predmet. Ovo pitanje treba pažljivo razmotriti kako bi se obezbedila kontinuirana zaštita svedoka i saradnika pravosuđa, uz potpuno i efikasno poštovanje njihovih osnovnih prava.

vi. **Arhiv Misije**: Misija je sakupila i kreirala obimni arhiv svojih aktivnosti. Jedan deo ovog arhiva može biti relevantan za pitanja koja mogu proizaći nakon zatvaranja Misije. Ona mogu uključivati i pitanja ljudskih prava. Od ključnog je značaja da Misije obezbedi da se ovaj arhiv uredno čuva, organizuje, održava i prenese na nadležne organe. Misija bi u tu svrhu trebalo da usvoji i određene politike, posebno u pogledu a) nadzora, b) pristupa, c) postupka za pristup i nadležnog organa koji odobrava pristup, d) pitanja imuniteta i e) poverljivost.

vii. **Prisilni nestanci**: Prisilni nestanci ostaju jedan od najvećih izazova sa kojima se Misija susreće. Nijedan od relevantnih aktera do sada nije dovoljno radio na ovom pitanju (UN; EULEX; nacionalni organi vlasti). Ovo

ostaje pitanje koje konačno i adekvatno treba rešiti. EU treba da obezbedi da ovo ostane jedno od glavnih tema u bilo kojim diskusijama o budućnosti Misije i angažovanja EU na Kosovu.

viii. **Buduća uloga i mandat Misije**: Ukoliko Misija nastavi da postoji, i sa smanjenim mandatom, nakon trenutnog roka predviđenog za rekonfiguraciju (jun 2018. god.), Komisija snažno preporučuje da nastavi da bude usredsređena na zaštitu ljudskih prava.

ix. **Prava i zaštita manjina**: Zaštita manjina je i dalje jedno od glavnih socijalnih i političkih pitanja na Kosovu. Ovo je takođe jedno od najbitnijih izazova za ljudska prava sa kojim se suočavaju Misija i Kosovo uopšte. EU i bilo kakva buduća misija trebalo bi da obezbede da ovo pitanje i dalje ostane jedan od glavnih prioriteta za lokalne vlasti i da prava manjina budu adekvatno i efikasno zaštićena na Kosovu.

x. **Pitanja nasleđa**: U sklopu procesa tranzicije Komisija bi preporučila da Misija sprovede pravičnu, uravnoteženu i iskrenu ocenu svog učinka, sa posebnim fokusom na pitanja ljudskih prava (prošlost, sadašnjost i budućnost). Komisija preporučuje da se posebno stavi naglasak na sledeće: a) utvrđeni nedostaci Misije u pogledu ljudskih prava (prošlost i sadašnjost) i b) budući ili izraziti izazovi u pogledu ljudskih prava na Kosovu. Zaista je ključno da EU, države i ostali akteri izvuku pouke iz ove misije, kako bi se na osnovu njenog učinka unapredila buduća misija i kako bi se rešila nerešena pitanja. Komisija bi takođe preporučila da se u sklopu tog procesa održe konsultacije između Misije i ostalih aktera relevantnih za ljudska prava (uključujući NVO-e; civilno društvo; Ombudsmana; itd.), kako bi se Misiji pomoglo da utvrdi nerešene izazove u pogledu ljudskih prava, koji bi trebalo da informišu stav EU o budućnosti Misije i njenog odnosa sa Kosovom.

xi. **Oblast pravosuđa**: Ova oblast je naročito osetljiva jer predstavlja jedan od stubova vladavine prava. Takođe je posebno važna u kosovskom kontekstu kao suštinski element tranzicije ka potpuno funkcionalnoj demokratiji. I dalje je potrebno postići značajan napredak kako bi se obezbedilo da pravosuđe ima svoju centralnu ulogu u efikasnoj zaštiti ljudskih prava na Kosovu.

xii. **Edukacija o ljudskim pravima i njihovo promovisanje**: Aktivnosti edukacije o ljudskim pravima i njihovog promovisanja predstavljaju suštinski način širenja i promovisanja znanja o ljudskim pravima u zajednici. Od ključnog je značaja da EU i Misija imaju svoju ulogu u podsticanju boljeg shvatanja ovih pitanja na Kosovu.

xiii. Nastavak postojanja Komisije: Konceptni dokument o odgovornosti izričito predviđa da je ”uloga Komisije povezana sa trajanjem izvršnog mandata Misije EULEX Kosovo. Komisija može nastaviti da funkcioniše u ograničenom vremenski roku nakon isteka izvršnog mandata EULEX Kosovo, u meri u kojoj je to neophodno za razmatranje žalbi koje su još u postupku obrade ili koje budu podnesene unutar šestomesečnog roka.” Prema tome, Komisija smatra da treba da nastavi da postoji nakon juna 2018. godine, kako bi obezbedila da Misija nastavlja da vrši svoje funkcije u skladu sa relevantnim ljudskim pravima i da služi kao simbol posvećenosti EU ljudskim pravima i odgovornosti sa sve.

ANEKS 1 Tabela osoblja za 2017. godinu

Komisija	
Magda Mierzewska	Predsedavajući član Komisije
Guénaël Mettraux	Član Komisije
Elka Ermenkova	Član Komisije, EULEX sudija
Anna Bednarek	Član Komisije, EULEX sudija
Jorge Martins Ribeiro	Rezervni član Komisije, EULEX sudija

Sekretarijat	
John J. Ryan	Viši pravni službenik
Noora Aarnio	Pravni službenik
Katica Kovačević	Tumač/prevodilac (srpski-engleski)
Kuštrim Džaferi	Tumač/prevodilac (albanski-engleski)

ANEKS 2 Statistika 2010 - 2017

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Ukupno
Ukupno registrovanih predmeta	**16**	**28**	**23**	**27**	**42**	**16**	**36**	**7**	**195**
Ukupno završenih predmeta	**6**	**30**	**10**	**20**	**28**	**27**	**19**	**25**	**165**
Prihvatljivi			2		1	8	0	0	**11**
Neprihvatljivi	6	22	10	13	22	12	9	14	**108**
Povreda prava	0	2	0	7	2	4	9	1	**25**
Nema povrede prava	0	5	0	0	1	10	0	9	**25**
Uklonjeni sa liste	0	1	0	0	3	1	1	2	**8**

	Od 31. decembra 2017
Nerešeni	30
Saopšteni šefu Misije	23

ANEKS 3 Odluke KRLJP 2010-2017. godine

Predmet	Podnosilac žalbe	Predmetno pitanje	Ishod
2010-01	Djeljalj Kazagić	Navodno nepostupanje od strane EULEX tužioca, imovinski predmet	Povreda prava
2010-02	Sadik Thaqi	Navodno nepostupanje od strane EULEX tužioca, smrt u zatvoru Dubrava 04/09/2003	Nema povrede prava
2010-03	Osman Mehmetaj	Navodno nepostupanje od strane EULEX tužioca, smrt u zatvoru Dubrava 04/09/2003	Nema povrede prava
2010-04	Feti Demolli	Navodno nepostupanje od strane EULEX tužioca, smrt u zatvoru Dubrava 04/09/2003	Nema povrede prava
2010-05	Mursel Hasani	Navodno nepostupanje od strane EULEX tužioca, smrt u zatvoru Dubrava 04/09/2003	Nema povrede prava
2010-06	Latif Fanaj	Navodno nepostupanje od strane EULEX tužioca, smrt u zatvoru Dubrava 04/09/2003	Nema povrede prava
2010-07	Blerim Rudi	Navodno nepridržavanje naredbe Nezavisnog nadzornog odbora da vrati žalbu od strane Finansijsko-obaveštajne jedinice.	Povreda prava
2010-08	Velimir Krstić	Navodno nepostupanje od strane EULEX policije i tužioca, imovinski predmet	Neprihvatljiva
2010-09	Burim Ramadani	Navodno nefunkcionisanje sudskog sistema, predmet Kitcina	Neprihvatljiva
2010-10	Horst Proetel	Neuspešna prijava za radno mesto u EULEX-u	Neprihvatljiva
2010-11	Laura Rudi	Privatni finansijska pritužba protiv člana osoblja EULEX-a	Neprihvatljiva
2010-12	Hunaida Pasuli	Neuspešna prijava za radno mesto u EULEX-u	Neprihvatljiva
2010-13	Pripadnik osoblja EULEX-a	Unutrašnji spor u EULEX-u u vezi sa ocenom učinka i ličnim odnosom sa nadređenim	Neprihvatljiva
2010-14	Lulzim Gashi	Neuspešna prijava za radno mesto u EULEX-u	Neprihvatljiva
2010-15	Faton Sefa	Neuspeh da se vrati na svoje prethodno radno mesto (privatni sektor), navodi o nesprovođenju sudske odluke	Neprihvatljiva

Predmet	Podnosilac žalbe	Predmetno pitanje	Ishod
2010-16	Cyma Agovic	Preneto iz EULEX-a – Neuspeh EULEX-ovih sudija da pravično ispitaju predmet podnosioca žalbe	Neprihvatljiva
2011-01	Porodica Dede Gecaj	Zahtev za istragu odluke EULEX-ovih sudova na Kosovu o izručenju u predmetu pokojnog Dede Gecaj	Neprihvatljiva
2011-02	Chamalagai Krishna Bahadur	Navodno nepostupanje	Neprihvatljiva
2011-03	Afrim Mustafa	Spor u vezi sa zatvaranjem privatne radio stanice i zaplenjivanjem radio opreme	Neprihvatljiva
2011-04	Besim Berisha	Žalba u vezi sa životnim uslovima u zatvoru u Dubravi	Uklonjena sa liste
2011-05	D.O.O. "Syri"	Navodno uskraćivanje prava na pravično saslušanje, slobodu izražavanja i jednakost pred zakonom, PKVS.	Neprihvatljiva
2011-06	Milazim Blakqori	Navodno nesprovođenje odluke, nepostupanje od strane EULEX-a	Neprihvatljiva
2011-07	Predmet W	Navodna povreda člana 6. Konvencije	Povreda prava
2011-08	Anton Rruka	Navodno uskraćivanje prava na pravično saslušanje, slobodu izražavanja i jednakost pred zakonom, PKVS.	Neprihvatljiva
2011-09	Mirković Bojan	Navodno nezakonito otpuštanje sa posla u EULEX-u	Neprihvatljiva
2011-10	Dejan Jovanović	Navodna neopravdana kašnjenja u postupcima pred PKVS.	Neprihvatljiva
2011-11	Srećko Martinović	Navodi o prekomernoj upotrebi sile, nehumanom postupanju i uskraćivanju prava na pravično suđenje	Neprihvatljiva
2011-12	Novica Trajković	Navodi o prekomernoj upotrebi sile	Neprihvatljiva
2011-13	S.M.	Navodi o prekomernoj upotrebi sile, uskraćivanju prava na pravično suđenje i propust u poštovanju prava na privatni život	Neprihvatljiva
2011-14	Lindita Shabani	Navodno uskraćivanje prava na privatni i porodični život	Neprihvatljiva
2011-15	Samedin Smajli	Navodno uskraćivanje prava na pravično saslušanje i neopravdana kašnjenja u postupcima	Neprihvatljiva
2011-16	Avdyl Smajli	Navodno uskraćivanje prava na pravično saslušanje i neopravdana kašnjenja u postupcima	Neprihvatljiva

Predmet	Podnosilac žalbe	Predmetno pitanje	Ishod
2011-17	Faik Azemi	Navodno uskraćivanje prava na pravično saslušanje	Neprihvatljiva
2011-18	Mykereme Hoxha	Navodno nepostupanje od strane EULEX tužioca	Neprihvatljiva
2011-19	Sefer Sharku	Navodno nepoštovanje obavezujuće sudske odluke	Neprihvatljiva
2011-20	X i 115 drugih podnosilaca žalbe	Navodni propust EULEX-a da zaštiti zdravlje i život lica koja žive u romskim kampovima zagađenim olovom	Povreda prava
2011-21	Ventor Maznikolli	Navodna neopravdana odlaganja od strane sudija EULEX-a u zakazivanju saslušanja pred Vrhovnim Sudom	Neprihvatljiva
2011-22	Hysni Gashi	Navodno uskraćivanje prava na pravično suđenje i navodna nekompetentnost EULEX sudija	Neprihvatljiva
2011-23	Hashim Rexhepi	Navodne povrede prava na slobodu i prava na pravično suđenje	Neprihvatljiva
2011-24	Predrag Lazić	Navodni propust u obezbeđivanju pravičnog saslušanja u razumnom vremenskom roku	Neprihvatljiva
2011-25	Shaip Gashi	Navodno uskraćivanje nemačke invalidske penzije	Neprihvatljiva
2011-26	Njazi Asllani	Navodno nesprovođenje odluke, nepostpanje od strane EULEX-a	Neprihvatljiva
2011-28	Predmet Y	Navodno kršenje prava na poštovanje privatnog i porodičnog života.	Neprihvatljiva
2012-01	Qamil Hamiti	Navodno uskraćivanje prava na pravično saslušanje	Neprihvatljiva
2012-02	Arben Zeka	Navodni propust da se reši imovinsko pitanje	Neprihvatljiva
2012-03	Rexhep Dobruna	Navodno uskraćivanje prava na pravično saslušanje	Neprihvatljiva
2012-04	Izet Maxhera	Imovinski spor sa EULEX-om u Mitrovici	Neprihvatljiva
2012-05	Fatmir Pajaziti	Navodna povreda prava na slobodu i prava na pravično suđenje	Neprihvatljiva
2012-06	Predmet Z	Navodne povrede članova 10. i 11. UDLJP, članova 5. i 6. EKLJP, člana 9. MPGPP i člana 6. KPM	Neprihvatljiva
2012-07	Predmet I	Navodno nepostupanje od strane EULEX tužioca i EULEX Policije	Neprihvatljiva
2012-08	Predmet U	Navodna povreda člana 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima (Konvencija)	Neprihvatljiva
2012-09	Predmet A	Navodne povrede članova 2, 3, 8, 9, 10 i 11. Konvencije	Povreda prava

Predmet	Podnosilac žalbe	Predmetno pitanje	Ishod
2012-10	Predmet B	Navodne povrede članova 2, 3, 8, 9, 10 i 11. Konvencije	Povreda prava
2012-11	Predmet C	Navodne povrede članova 2, 3, 8, 9, 10 i 11. Konvencije	Povreda prava
2012-12	Predmet D	Navodne povrede članova 2, 3, 8, 9, 10 i 11. Konvencije	Povreda prava
2012-13	Bejtush Gashi	Navodne povrede člana 6. Konvencije i člana 1. Protokola br. 1 Konvencije	Neprihvatljiva
2012-14	Valbone Zahiti	Navodna povreda člana 8. Konvencije	Povreda prava
2012-15	Shefqet Emerllahu	Navodna povreda člana 6. Konvencije, nesprovođenje istrage	Neprihvatljiva
2012-16	Kristian Kahrs	Navodna povreda člana 6. Konvencije, nepostupanje	Neprihvatljiva
2012-17	Predmet E	Navodne povrede članova 5. i 6. Konvencije	Neprihvatljiva
2012-18	Hamdi Sogojeva	Navodna povreda člana 1. protokola br. 1 Konvencije	Neprihvatljiva
2012-19	Predmet H	Navodno oduzimanje imovine	Povreda prava
2012-20	Predmet G	Navodne povrede članova 3, 10, 11. Konvencije i člana 1. Protokola br. 1 Konvencije	Povreda prava
2012-21	Mirko Krlić	Navodne povrede člana 9. Konvencije i člana 2. Protokola br. 4 Konvencije	Nema povrede prava
2012-22	Zoran Stanisić	Navodne povrede članova 3, 6 i 8. Konvencije i člana 1. Protokola br.1 Konvencije	Povreda prava
2012-23	Predrag Blagić	Navodne povrede člana 5. Konvencije i člana 2. Protokola br. 4 Konvencije	Uklonjena sa liste
2013-01	Predmet I	Navodna povreda člana 6. Konvencije	Neprihvatljiva
2013-02	Arsim Krasniqi	Navodna povreda člana 3. Konvencije	Neprihvatljiva
2013-03	Goran Becić	Navodne povrede članova 13 i 14 Konvencije i člana 1 Protokola br. 1 Konvencije	Povreda prava
2013-04	J	Navodna povreda člana 6. Konvencije (pristup pravdi).	Neprihvatljiva
2013-05	Predmet K	Navodne povrede članova 3, 5, 13 i 14. Konvencije	Nema povrede prava
2013-06	Predmet L	Navodne povrede članova 3, 5, 13 i 14. Konvencije	Nema povrede prava
2013-07	Predmet M	Navodne povrede članova 3, 5, 13 i 14. Konvencije	Nema povrede prava
2013-08	Predmet N	Navodne povrede članova 3, 5, 13 i 14. Konvencije	Nema povrede prava
2013-09	Predmet O	Navodne povrede članova 3, 5, 13 i 14. Konvencije	Nema povrede prava

Predmet	Podnosilac žalbe	Predmetno pitanje	Ishod
2013-10	Predmet P	Navodne povrede članova 3, 5, 13 i 14. Konvencije	Nema povrede prava
2013-11	Predmet Q	Navodne povrede članova 3, 5, 13 i 14. Konvencije	Nema povrede prava
2013-12	Predmet R	Navodne povrede članova 3, 5, 13 i 14. Konvencije	Nema povrede prava
2013-13	Predmet S	Navodne povrede članova 3, 5, 13 i 14. Konvencije	Nema povrede prava
2013-14	Predmet T	Navodne povrede članova 3, 5, 13 i 14. Konvencije	Nema povrede prava
2013-15	Gani Zeka	Navodne povrede člana 6. i člana 1. Protokola br. 1 Konvencije	Neprihvatljiva
2013-16	Almir Susaj	Navodna povreda člana 3. i 8. Konvencije	Neprihvatljiva
2013-17	Ramadan Rahmani	Navodna povreda člana 1. Protokola br.1 Konvencije	Neprihvatljiva
2013-18	Jovanka, Dragan, Milan Vuković	Navodna povreda člana 1. Protokola br.1 Konvencije	Neprihvatljiva
2013-19	U	Navodna povreda člana 1. Protokola 1. Konvencije	Neprihvatljiva
2013-20	Shaip Gashi	Navodne povrede člana 1. of Protokola br.1 Konvencije	Neprihvatljiva
2013-22	Gani Gashi	Navodna povreda člana 6. Konvencije	Neprihvatljiva
2013-23	V	Navodne povrede članova 6. i 1. Protokola br.1 Konvencije	Neprihvatljiva
2013-24	Emin Maxhuni	Navodna povreda člana 1 Protokola br.1 Konvencije	Neprihvatljiva
2013-25	Milorad Rajović	Navodna povreda člana 1. Protokola br.1 Konvencije	Neprihvatljiva
2013-26	Selami Taraku	Navodna povreda člana 1. Protokola br.1 Konvencije	Neprihvatljiva
2013-27	Shaban Kadriu	Navodne povrede člava 6. i člana 1. Protokola br.1 Konvencije	Neprihvatljiva
2014-01	Nexhat Qubreli	Navodne povrede člana 5. i člana 6. Konvencije	Neprihvatljiva
2014-02	Milica Radunović	Navodna povreda člana 6. Konvencije	Neprihvatljiva
2014-03	Predmet A.Z.	Navodna povreda članova 3, 8 i 13. Konvencije	Uklonjena sa liste
2014-04	Tomë Krasniqi	Navodna povreda članova 1, 3, 6, 14 i 17. Konvencije, člana Protokola br. 1 Konvencije	Neprihvatljiva
2014-05	Mazlam Ibrahimi	Navodne povrede članova 6. i člana 1. Protokola br.1 Konvencije	Neprihvatljiva
2014-06	Predmet B.Y.	Navodna povreda člana 6. Konvencije	Neprihvatljiva
2014-07	Fitore Rastelica	Navodna povreda člana 6. Konvencije	Neprihvatljiva

Predmet	Podnosilac žalbe	Predmetno pitanje	Ishod
2014-08	C.X.	Navodna povreda člana 6. Konvencije	Neprihvatljiva
2014-09	Rifat Kadribasic	Navodne povrede člana 6. i člana 1. Protokola br.1 Konvencije	Neprihvatljiva
2014-11	Predmet D.W.	Navodna povreda članova 2. i 3. Konvencije	Prihvatljiva
2014-18	Fitim Maksutaj	Navodna povreda člana 6. Konvencije	Povreda prava
2014-19	Fahri Rexhepi	Navodne povrede člana 6. i člana 1. Navodna povreda Konvencije	Neprihvatljiva
2014-20	Mensur Fezaj	Navodna povreda člana 1. Navodna povreda Konvencije	Neprihvatljiva
2014-21	Shefki Hyseni	Navodna povreda člana 5. Konvencije	Uklonjena sa liste
2014-22	Ismajl Krapi	Navodna povreda člana 6. Konvencije	Neprihvatljiva
2014-23	Shaip Selmani	Navodna povreda člana 6. Konvencije	Neprihvatljiva
2014-24	Predmet J.Q.	Navodna povreda člana 6. Konvencije	Neprihvatljiva
2014-25	Nuha Beka	Radni spor	Neprihvatljiva
2014-28	Selatin Fazliu	Navodna povreda člana 1. Protokola br. 1 Konvencije	Neprihvatljiva
2014-26	Ajet Kaçiu	Navodna povreda člana 1. Protokola br. 1 Konvencije	Neprihvatljiva
2014-27	Qerim Begolli	Navodna povreda člana 1. Protokola br. 1 Konvencije	Neprihvatljiva
2014-29	Shemsi Musa	Navodna povreda člana 1. Protokola br. 1 Konvencije	Neprihvatljiva
2014-30	Abdilj Sabani	Navodna povreda člana 1 Protokola br. 1 Konvencije	Neprihvatljiva
2014-31	Predmet K.P.	Navodna povreda člana 6. Konvencije	Neprihvatljiva
2014-32	L.O.	Navodna povreda članova 2. i 3. Konvencije	Povreda prava
2014-33	Arben Krasniqi	Navodna povreda članova 5. i 6. Konvencije	Neprihvatljiva
2014-34	Rejhane Sadiku Syla	Navodna povreda članova 2. i 3. Konvencije	Prihvatljiva
2014-36	Predmet Z.A.	Navodna povreda člana 1. Protokola br. 1 Konvencije	Neprihvatljiva
2014-38	Slavica Mikic	Navodna povreda člana 13. Konvencije	Neprihvatljiva
2014-39	Musli Hyseni	Navodna povreda člana 5. Konvencije	Uklonjena sa liste

Predmet	Podnosilac žalbe	Predmetno pitanje	Ishod
2014-40	Avni Hajdari	Navodna povreda člana 6. Konvencije	Uklonjena sa liste
2014-41	Liridona Mustafa Sadiku	Navodna povreda članova 2. i 3. Konvencije	Neprihvatljiva
2014-42	Bujar Zherka	Navodne povrede članova 6. i člana 1. Protokola br. 1 Konvencije	Neprihvatljiva
2015-01	Miloš Jokić	Navodne povrede članova 5, 6, 8, 9, 10 i 12. Konvencije	Neprihvatljiva
2015-03	Dekart Shkololli	Navodna povreda člana 8. Konvencije	Neprihvatljiva
2015-07	Dobrivoje Radovanović	Navodna povreda člana 6. i člana 1. Protokola br.1 Konvencije	Neprihvatljiva
2015-08	Afrim Berisha	Navodna povreda člana 1. Protokola br. 1 Konvencije	Neprihvatljiva
2015-09	Driton Hajdari	Navodna povreda člana 6. i člana 1. Protokola br.1 Konvencije	Neprihvatljiva
2015-10	Shaban Syla	Navodna povreda člana 6. Konvencije	Neprihvatljiva
2015-13	Predmet W.D.	Navodna povreda članova 6. i 8. Konvencije	Neprihvatljiva
Odluke 2017. godine			
2016-03	Afrim Islami	Navodna povreda člana 6. i člana 1. Protokola br.1 Konvencije	Neprihvatljiva
2015-04	Nazmi Maloku	Navodna povreda člana 6. EKLJP	Neprihvatljiva
2014-10	J.Q.	Navodna povreda članova 2, 3 i 13. EKLJP	Neprihvatljiva
2016-04	Valon Jashari	Navodna povreda članova 3, 6 i 8. EKLJP	Neprihvatljiva
2016-02	V.E.	Navodna povreda člana 6. EKLJP	Neprihvatljiva
2016-01	Skender Jashari	Navodna povreda člana 6. EKLJP	Neprihvatljiva
2015-15	Đorđe Šmigić	Navodna povreda članova 2, 3, 8. i člana 2. Protokola br. 4 EKLJP	Neprihvatljiva
2015-12	U	Navodna povreda članova 6, 13 i 14. EKLJP	Neprihvatljiva
2015-11	Zvonimir Jovanović	Navodna povreda člana 6. i člana 1. Protokola br.1 EKLJP	Neprihvatljiva
2015-06	X.C.	Navodna povreda člana 6. EKLJP	Neprihvatljiva
2015-05	Teresa Peters	Navodna povreda člana 6. EKLJP	Neprihvatljiva

Predmet	Podnosilac žalbe	Predmetno pitanje	Ishod
2014-35	M.N.	Navodna povreda člana 6. EKLJP	Neprihvatljiva
2015-14	Miodrag Konić	Navodna povreda članova 2, 3, 8. i člana 2. Protokola br. 4 EKLJP	Uklonjena sa liste
2015-16	Vuleta Voštić	Navodna povreda članova 2, 3, 8. i člana 2. Protokola br. 4 EKLJP	Uklonjena sa liste
2015-02	Ramadan Hamza	Navodna povreda člana 1. Protokola br. 1 EKLJP	Neprihvatljiva
2017-03	Alfred Bobaj	Navodna povreda člana 6. EKLJP	Neprihvatljiva
2016-36	Namon Statovci	Navodna povreda člana 1. Protokola br. 1 i članova 9. i 11. EKLJP	Neprihvatljiva
2016-33	Agron Bytyci	Navodna povreda člana 6. EKLJP	Neprihvatljiva
2016-27	Afrim Islami	Navodna povreda člana 6. EKLJP	Neprihvatljiva
2016-26	T.G.	Navodna povreda člana 8. EKLJP	Neprihvatljiva
2016-25	Hilmi Krasniqi	Navodna povreda člana 6. EKLJP	Neprihvatljiva
2016-08	Hamdi Hasani	Navodna povreda člana 8. i člana 1. Protokola br.1 EKLJP	Neprihvatljiva
2016-07	Mentor Qela	Navodna povreda člana 3, 6 i 17. EKLJP	Neprihvatljiva
2016-06 /2017-04	Shpresim Uka	Navodna povreda člana 6. EKLJP	Neprihvatljiva
2016-05	Axhemi Zyhdi	Navodna povreda člana 6. člana 13. i člana 1. Protokola br.1 EKLJP	Neprihvatljiva
2013-21	Thomas Rusche	Navodne povrede članova 6. i člana 1. Protokola br. 1 EKLJP	Povreda prava
2011-27	F i ostali	Navodni propust da se zaštiti svedok, pravo na život	Povreda prava